

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра славістичної філології,
педагогіки та методики викладання**

ВОРКШОПИ

**ДО МОДУЛЯ «ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ»**

**НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	03 Гуманітарні науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	035 Філологія
Освітня програма	«Германські мови та літератури (переклад включно, перша – англійська)»
Тип дисципліни	Обов'язковий компонент 20 (ОП «Германські мови та літератури (переклад включно, перша – англійська)», 2021 р.)

УДК 82'42:070(072)

Затверджено науково-методичною
комісією Білоцерківського НАУ
(Протокол № 6 від 07.04.2022 р.)

Рецензенти:

О.П. Цвид-Гром, кандидат філологічних наук, доцент

О.О. Дем'яненко, кандидат педагогічних наук, доцент

Карпенко С.Д. Воркшопи до модуля «Практична стилістика української мови та культура мовлення» навчальної дисципліни «Українська мова та література»: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти соціально-гуманітарного факультету спеціальності 035 «Філологія», ОП Германські мови та літератури (переклад включно, перша – англійська), першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Укладач: Світлана Дмитрівна Карпенко. Біла Церква: БНАУ, 2022. 118 с.

Методичні рекомендації до модуля «Практична стилістика української мови та культура мовлення» навчальної дисципліни «Українська мова та література» містять в основі низку тематичних воркшопів, що проводяться під час практичних аудиторних занять та спрямовані на активізацію освітньої діяльності в умовах змішаного навчання. Рекомендації вміщують: основні положення робочої програми освітнього компоненту «Українська мова та література», що заплановані до вивчення окремим модулем та плани/завдання воркшопів для забезпечення діалогу між викладачем та студентом (з орієнтовною тематикою для індивідуального науково-дослідного завдання, темами для самостійної роботи здобувача вищої освіти, векторами тестових завдань до іспиту, списком літератури та інтернет ресурсів з активними посиланнями). Методичні рекомендації адресовані здобувачам філологічних спеціальностей.

)

)

ЗМІСТ

№	НАЗВА	СТОРІНКА
1.	ВСТУП	4
1.1.	Передумови для вивчення дисципліни	4
1.2.	Очікувані результати навчання	6
1.3.	Програмний зміст модуля «Практична стилістика української мови та культура мовлення»	7
2.	ПРАКТИЧНИЙ БЛОК	9
	Воркшоп 1	9
	Воркшоп 2	15
	Воркшоп 3-4	17
	Воркшоп 5-6	21
	Воркшоп 7-8	24
	Воркшоп 9-10	28
	Воркшоп 11-12	29
	Воркшоп 13-14	31
	ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОЇ РЕФЛЕКСІЇ УТЕСТОВІ ФОРМИ	35
	ДОДАТКИ	73
	Додаток 1. Поради для оформлення медіатексту	73
	Додаток 2 Пам'ятка «Як писати есе?»	74
	Додаток 3 Пам'ятка «Як написати коментар до тексту?»	76
	Додаток 4 Пам'ятка «Створюємо ІНДЗ у форматі медіатексту»	77
	Додаток 5. Схема повного стилістичного аналізу тексту	78
	Додаток 6. Короткий термінологічний словник	80
3.	СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	98
4.	МЕТОДИ НАВЧАННЯ	99
5.	СПОСОБИ ОЦІНЮВАННЯ	100
6.	ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ	103

1. ВСТУП

Навчальний модуль «Практична стилістика української мови та культура мовлення» є складовою освітнього компонента «Українська мова та література», що вивчається упродовж 3 років на освітній програмі «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська». Для модуля передбачено практичні заняття – 28 годин, самостійну роботу та виконання індивідуального науково-дослідного завдання – 32 (разом 60 годин, що відповідає 2 кредитам ECTS). Предметом вивчення курсу є аналіз особливостей функціонування мовних засобів у різних стилях мови – публіцистичному, науковому, офіційноділовому, художньому, розмовному, конфесійному та епістолярному (дослідження лінгвозасобів із погляду необхідності чи доцільності їх використання у певних стилях, відбору з-поміж однотипних одиниць).

Мета модуля – ознайомити студентів із основами стилістики української мови, стилістичною системою в її довершеній, поліфункціональній формі; домогтися засвоєння основних понять теоретичної та практичної стилістики, а також оволодіння стилістичними нормами літературної мови; виробити чуття естетики мови; сприяти формуванню усвідомленої висококультурної національно-мовної особистості перекладача.

1.1. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення модуля «Практична стилістика української мови та культура мовлення» є попередній матеріал дисципліни «Українська мова та література», що вивчався на 1 та 2 курсах. Також матеріал модуля часто посилається на суміжні дисципліни: вступом до мовознавства, філософію, логіку, риторіку, соціолінгвістику, психолінгвістику, естетику тощо. Важливими компонентами передумов є вивчення історії України та світу. В разі вивчення модуля іноземним студентом, обов'язковою передумовою буде достатній рівень володіння українською мовою.

)
)

Для більш детального розуміння передумов до модуля «Практична стилістика української мови та культура мовлення», подаємо тематику матеріалу пройденого у попередніх семестрах за ОК 20 «Українська мова та література».

ПЕРЕЛІК ТЕМ, ПРОЙДЕНИХ У ПОПЕРЕДНІХ СЕМЕСТРАХ

Модуль 2 Українська сучасна літературна мова (1 курс 1, 2 семестр)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. «Мовні норми та засоби»

Тема 1. Поняття літературної мови. Лексикологія. Лексикографія. Фразеологія

Тема 2. Фонетика. Фонологія

Тема 3. Орфоепія. Графіка. Орфографія

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 «Граматика»

Тема 4. Словотвір. Морфологія як розділ граматики. Частини мови.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 «Синтаксис»

Тема 5. Синтаксис як розділ граматики. Словосполучення

Тема 6. Речення. Просте речення

Тема 7. Складне речення. Складне синтаксичне ціле

Тема 8. Пунктуація

Модуль 3 Українська мова у діловому спілкуванні (2 курс, 3 семестр)

Тема 1. Офіційно-діловий стиль. Документ.

Тема 2. Особливості етикету різних країн. Візитна картка.

Тема 3. Автобіографія.

Тема 4. Характеристика. Психологічні типи партнерів.

Тема 5. Наказ. Розпорядження.

Тема 6. Діловий лист. Вибачення. Стосунки з людьми.

Тема 7. Запрошення. Правила складання текстових матеріалів.

Тема 8. Рецензія. Науковий етикет. Мистецтво публічних виступів.

Тема 9. Протокол. Витяг з протоколу. Слухання.

Тема 10. Уміння говорити, сприймати й запитувати.

Тема 11. Прес-реліз. Подяка. Як давати інтерв'ю. Дискусія.

Тема 12. Доручення. Повідомлення. Правила телефонного етикету.

Тема 13. Доповідна та пояснювальна записки. Відмова. Тема 14.

План, тези, конспект. Діловий блокнот і діловий щоденник.

1.2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів відповідно до Стандарту вищої України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 «Філологія»		
		Програмні результати навчання з освіти дисципліни
ПРН 1	Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	<p>ПРН 1.1. Вільно володіти державною мовою в усній та писемній формі, правильно застосовувати її під час виконання завдань;</p> <p>ПРН 1.2. Уміти чітко формулювати думку засобами державної мови для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p>
ПРН 8	Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.	<p>ПРН 8.1. Поповнювати запас знань з теорії української літератури, знати літературні жанри, імена визначних письменників та науковців галузі. Використовувати ці знання під час виконання навчальних завдань;</p> <p>ПРН 8.2. Вивчати мову та літературу, використовуючи інформаційні технології, Internet-ресурси, електронні словники тощо.</p>
ПРН 10	Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	<p>ПРН 10.1. Знати норми сучасної літературної мови за правописом, розрізняти специфіку стилів мовлення, правильно застосовувати знання під час виконання навчальних завдань;</p> <p>ПРН 10.2. Створювати синтаксичні конструкції різної складності, використовувати довідкові джерела (підручники, посібники, Internetджерела).</p>

)
)

ПРН 12	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	<p>ПРН 12.1. Здійснювати аналіз мовних одиниць української мови, з урахуванням явищ та процесів, що їх зумовлюють;</p> <p>ПРН 12.2. Вміти користуватися електронними словниками та довідниками з української мови.</p>
ПРН 15	Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (перекладацький) аналіз текстів різних стилів і жанрів.	<p>ПРН 15.1. Здійснювати аналіз текстів різних стилів, враховуючи специфіку його жанру;</p> <p>ПРН 15.2. Робити коментарі до текстів різних стилів, спираючись на наукові джерела.</p>

Формат дисципліни

Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи Zoom, Google Meet, e-mail, мобільні додатки Viber, Telegram, Whats App. Студенти отримують індивідуальні консультації у засвоєнні навчального матеріалу.

1.3. ПРОГРАМНИЙ ЗМІСТ МОДУЛЯ

«ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ»

Змістовий модуль 1. «Загальні питання практичної стилістики»

Тема 1. Вступ до курсу

Практична стилістика як лінгвістична дисципліна. Предмет практичної стилістики. Поняття про функціональні стилі української мови. Фонетичні, лексичні, фразеологічні та словотворчі засоби стилістики. Зв'язок практичної стилістики з іншими філологічними дисциплінами.

Тема 2. Фонетичні засоби стилістики

Поняття про фонетику й фонологію. Розділи фонетики. Предмет і завдання фоностилістики.

Тема 3. Функціональні стилі української мови

Поняття про функціональні стилі української мови: підстилі, комунікативна мета, сфера реалізації мовних засобів, форми існування, специфіка: науковий, офіційно-діловий, художній, публіцистичний, розмовний.

Тема 4. Фонетичні засоби художньої виразності.

Чинники, що впливають на вимовну систему: діалектне мовне середовище, міжмовні контакти. Поняття про фонетичні засоби художньої виразності: алітерація, асонанс, звуконаслідування.

Змістовий модуль 2.

«Стилістичні можливості лексики, фразеології та словотвору»

Тема 5. Орфоепічні норми сучасної української мови

Проблема евфонізації (милозвучності) української мови. Основні орфоепічні норми сучасної української літературної мови (фонетика, фонологія, фоностилістика, евфонізація (милозвучність), орфоепія, орфоепічні норми сучасної української літературної мови, алітерація, асонанс, звуконаслідування).

Тема 6. Лексичні засоби стилістики

Поняття про лексику й лексикологію. Лексичні засоби функціональної стилістики: полісемія, омонімія. Паронімія, синонімія, антонімія в різних стилях мовлення.

Тема 7. Фразеологічні засоби стилістики

Поняття про фразеологізми й фразеологію. Джерела фразеології. Фразеологічні синоніми й антоніми, міжмовні фразеологічні відповідники. Багатозначність стійких словосполучень, явище трансформації фразеологізмів у художній і публіцистичній літературі. Образність як домінуюча риса фразеологічних одиниць.

)
)

Тема 8. Стилiстичнi можливостi словотвору

Стилiстичне забарвлення афiксiв у художнiх, публiцистичних, наукових, дiлових, розмовних текстах. Осново- i словоскладання як засiб стилiзацiї. Лексика активного й пасивного складу. Стилiстично нейтральна i стилiстично забарвлена лексика. Поняття про лексичнi дiалектизми, неологiзми та застарiлi слова. Мовнi штампи й канцеляризми. Особливостi лексики наукової мови. Основна фахова термiнологiя. Професiоналiзми.

2. ПРАКТИЧНИЙ БЛОК

Змiстовий модуль 1.

«Загальнi питання практичної стилiстики»

Воркшоп 1

Тема 1. Вступ до курсу

Практична стилiстика як лiнгвiстична дисциплiна. Предмет практичної стилiстики. Поняття про функцiональнi стилi української мови. Фонетичнi, лексичнi, фразеологiчнi та словотворчi засоби стилiстики. Зв'язок практичної стилiстики з iншими фiлологiчними дисциплiнами.

Завдання

1. Опрацюйте джерело та зробiть схематичний конспект параграфiв (Дудик П.С. Стилiстика української мови (пiдручник) <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf> (с. 7-47).
2. Виконайте завдання за джерелом: Голубовська I.В. Практична стилiстика української мови (практикум) <http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf> (вправи 1-4, с. 6-8).
2. Створiть хмарку тег iз назв функцiональних стилiв української мови.
3. Складiть кросворд на тему «Джерела стилiстики».
4. Назвiть функцiональнi стилi української мови вiдповiдно до текстiв 1-7. Дайте характеристику кожному з них, беручи за основу фонетичнi, лексичнi, фразеологiчнi та словотворчi iх засоби (спираючись на додаток до заняття).

Текст 1.

«Я, султан і владика Блискучої Порти, син Мухаммеда, брат Сонця і Місяця, внук і намісник Бога на землі, володар царств Македонського, Вавілонського, Єрусалимського, Великого і Малого Єгипту, цар над царями, володар над володарями, винятковий лицар, ніким непереможний воїн, невідступний хранитель гробу Ісуса Христа, попечитель самого Бога, надія і втіха мусульман, великий захисник християн, повеліваю вам, запорозькі козаки, здатися мені добровільно і без жодного опору, і мене вашими нападами не змушувати перейматись».

Султан турецький Мухаммед IV

Джерело: М. Ф. Слабошпицький. З голосу нашої Кліо: події і люди української історії — Київ: Фірма «Довіра», 1993.

Текст 2.

«Ти — шайтан турецький, проклятого чорта брат і товариш і самого люципера секретар. Який ти в чорта лицар? Чорт викидає, а твоє військо пожирає. Не будеш ти годен синів християнських під собою мати, твого війська ми не боїмося, землею і водою будем битися з тобою. Вавілонський ти кухар, македонський колесник, єрусалимський броварник, александрійський козолуп. Великого і Малого Єгипту свинар, вірменська свиня, татарський сагайдак, кам'янецький кат, подолянський злодіюка, самого гаспида внук і всього світу і підсвіту блазень, а нашого Бога дурень, свиняча морда, кобиляча срака, різницька собака, нехрещений лоб, хай би взяв тебе чорт! Отак тобі козаки відказали, плюгавче! Невгоден еси матері вірних християн! Числа не знаєм, бо календаря не маєм, місяць на небі, год у книзі, а день такий у нас, як у вас, поцілуй за те ось куди нас!..»

Підписали: Кошовий отаман Іван Сірко зо всім кошом запорозьким

Джерело: Полководці Війська Запорізького: Історичні портрети — Редкол: В. Смолій (відп. ред) та ін. — Київ: Вид. дім «KM Academia», 1998 — Кн. 1.

Текст 3.

Про проголошення незалежності України

Виходячи із смертельної небезпеки, яка нависла була над Україною в зв'язку з державним переворотом в СРСР 19 серпня 1991 року,
— продовжуючи тисячолітню традицію державотворення в Україні.

)
)

— виходячи з права на самовизначення, передбаченого Статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами,

— здійснюючи Декларацію про державний суверенітет України, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки урочисто проголошує н е з а л е ж н і с т ь У к р а ї н и та створення самостійної української держави — УКРАЇНИ.

Територія України є неподільною і недоторканною.

Віднині на території України мають чинність виключно Конституція і закони України.

Цей акт набирає чинності з моменту його схвалення.

ВЕРХОВНА РАДА України

24 серпня 1991 року

Текст 4. Слово о полку Ігоревім (героїчна повість, переклад М. Рильського)

и не гоже було б нам, браття,
 Розпочати давніми словами
 Скорбну повість про Ігорів похід,
 Ігоря Святославовича? —
 А зачати нам отую пісню
 По сьогоднішніх бувальщинах,
 Не по намислу Бояновім.
 Боян бо наш віщий
 Як хотів кому пісню творити,
 Розтікався мислю по дереву,
 Сірим вовком по землі,
 Сизим орлом попід хмарами.
 Спогадає перших днів усобиці —
 Випускає він десять соколів
 А на зграю лебединю:
 Котру сокіл доганяє,
 Та перша і пісню зачинає —
 Чи старому князю Ярославіві,
 Чи Мстиславіві хороброму,
 Що зарізав Ределю
 Перед полками касозькими,
 А чи красному Роману Святославовичу,
 Боян же, браття, не десять соколів
 Напускав на зграю лебединю, —
 Накладав він на живі строни
 Віщі персти свої,
 І самі вони славу князям рокотали.
 Зачнемо ж ми, браття,
 Від старого Володимира
 До Ігоря сьогоднішнього.
 Ігор сей, славен князь,
 Міццю розум оперезав,
 Мужністю сердечною нагострив,
 Ратного духу виповнився
 Та й повів полки свої хоробрі
 На землю Половецьку,
 За землю Руську.

Текст 5.

Стаття торкається питань створення, дослідження та використання казкознавцями показчиків казкових сюжетів та мотивів. Критеріально обумовлено необхідність створення нових електронних показчиків, з акцентом на культурологічний напрям досліджень у світовій фольклористиці. Обґрунтовано необхідність якісної роботи казкознавців з фольклорними аудіозаписами та архівними матеріалами при укладанні збірників казок. В статті піднімається вопрос создания, исследования и использования сказковедами указателей сказочных сюжетов и мотивов. Определены критерии необходимости создания новых указателей электронного образца, с акцентом на культурологический уклон исследований в мировой фольклористике. Обоснована необходимовсть качественной работы сказковедов с фольклорными аудиозаписями и архивными материалами при составлении сборников сказок.

Джерело <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/1694>

Текст 6.

КОКА МОКА БЕНЬ

Зателефонував колега й повідомив, що за кілька хвилин у прямому ефірі буде знайома постать – оригінальний письменник зі столиці. Кока Мока Бень. Про нього вже загомонила публіка: оригінальний, непричесаний і неповторний. Він не піддається впливові літературщини, сміливий, нестандартний і винятковий, одне слово – знаменитий.

– Ось-ось він своєю персоною буде в прями́нінькому ефірі й зможеш переконатися сам . Вмикай свою улюблену хвилю й чекай. Чекай...

Коли це у двері дзвонять. Хто там? Сусідка. Що? Електрики не стало? А в нас... Вмикаю – не світить. – Давайте подзвонимо.

Поки дзвонили, справлялися, уже й знакомитий у прямому ефірі заходився розказувати про свої досягнення, творчі здобутки. Прислухаюся... Розмову із ним веде відома журналістка мого радіо.

– Які ваші улюблені письменники, які їхні книжки?

– Я не читаю, – каже знаменитість, – я сам пишу.

– Які фільми вам подобаються?

– Я фільмів не дивлюся. Я сам їх роблю.

– Які постаті вплинули на ваше формування, на вашу творчість.

– Не знаю я таких людей, – сказав Кока Мока Бень. – Їх не має.

- А з якими письменниками ви дружите?
- Не знаю я ніяких письменників. Я письменник. Кока Мока Бень.

Пам'ятайте кожен день. От що!

В динаміку затріщало і... стихло. Знов задзвонила у двері сусідка.

Джерело Д.Чередниченко. Слово просвіти від 4-10 лютого 2021 р.

Текст 7.

І в природі, і в суспільстві часом трапляються речі, які не можна збагнути. На землі відбувається глобальне потепління. І ніхто не може сказати чому. Дехто вважає, що таке стається перед наступним обледенінням. Нема на те ради, стихійне лихо. Здавалося б, у мовному питанні все йде своїм порядком, хоч і натужно. 22 травня 2019 року Кабінет Міністрів України ухвалив постанову за № 437: “З метою забезпечення конституційних положень про державний статус української мови та уніфікації вживання правописних норм Кабінет Міністрів України постановляє: 1. Погодитися з пропозицією Міністерства освіти і науки та Національної академії наук щодо схвалення Українського правопису в новій редакції, розробленій Українською національною комісією з питань правопису. 2. Визнати таким, що втратив чинність, пункт 1 постанови Кабінету Міністрів України від 8 червня 1992 р. № 309 “Питання українського правопису” (ЗП України, 1992 р., № 6, ст. 145). 3. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській і Севастопольській міським державним адміністраціям сприяти використанню в новій редакції Українського правопису в діловодстві, освіті, видавничій справі, сфері телебачення і радіомовлення, інших сферах суспільного життя”. Кабінет Міністрів своєю ухвалою висловив довіру компетентності Національної академії наук і Міністерства освіти й науки — і це нормальне ставлення держави до таких авторитетних установ. Але... Притьма, 5 червня 2019 року адвокат від імені семикласниці подає позов на це рішення Кабінету Міністрів, вимагаючи скасувати правопис. Чи ж семикласниця встигла прочитати правопис у новій редакції і чи взагалі читала його? Фінальний текст правопису було опубліковано на офіційних сайтах Міністерства освіти і науки та Національної академії наук 3 червня 2019 року. Дивовижна оперативність!...

Джерело І.Ющук, професор. Слово просвіти від 4-10 лютого 2021 р.

5. Індивідуальне завдання. Підготувати міні виступ на одну з тем:

а) *Правильність, точність, логічність, чистота мови.*

)
)

- b) Фразеологія як розділ мовознавства, джерела української фразеології.*
- c) Становлення епістолярного стилю. Європейський етикет приватного листування.*
- d) Структурно-функціональна характеристика ораторського стилю.*
- e) Структурно-функціональна характеристика конфесійного стилю.*
- f) Мовні чинники ефективності публічного виступу.*
- g) Терміни у мові професійного спілкування.*
- h) Про зміни в новій редакції „Українського правопису”.*

Рекомендовані джерела для підготовки до заняття

Дудик П.С. Стилїстика української мови (підручник)
<http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>

Голубовська І.В. Практична стилїстика української мови (практикум)
<http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf>

ДОДАТКИ ДО ТЕМИ

)
)

Стили української мови

<i>Офіційно-діловий стиль</i>	
Підстили	Жанри
<ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавчий. 2. Дипломатичний. 3. Адміністративно-канцелярський. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закони, укази, статuti, постанови. 2. Міжнародні угоди, конвенції, комюніке, повідомлення, звернення, ноти, протоколи. 3. Накази, інструкції, розпорядження, довідки, заяви, звіти.
<i>Науковий стиль</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Власне науковий. 2. Науково-популярний. 3. Науково-навчальний. 4. Науково-публіцистичний. 	<p>Монографія, стаття, реферат, анотація, тези, підручник, посібник, дисертація, резюме, огляд, довідник, словник, каталог.</p>
<i>Художній стиль</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Епічний. 2. Ліричний. 3. Драматичний. 4. Комбінований. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Епопея, казка, роман, повість, байка, оповідання, мемуари, нарис, новела . 2. Поезія, поема, балада, гімн, елегія, епіграма. 3. Драма, комедія, трагедія, мелодрама, водевіль. 4. Ліро-епічний твір, ода, художня публіцистика, усмішка, драма-феєрія.
<i>Публіцистичний стиль</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Стиль ЗМІ. 2. Художньо-публіцистичний. 3. Есе. 4. Науково-публіцистичний. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ЗМІ: стаття, часопис, листівка; радіо, телебачення. 2. Памфлет, фейлетон, політична доповідь, нарис тощо. 3. Нарис вишуканої форми. 4. Літературно-критична стаття, огляд, рецензія тощо.
<i>Розмовний стиль</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Розмовно-побутовий. 2. Розмовно-офіційний. 	<p>Бесіда, лист, повідомлення.</p>

Воркшоп 2

Тема 2. Фонетичні засоби стилістики

Поняття про фонетику й фонологію. Розділи фонетики. Предмет і завдання фоностилістики.

Завдання

1. Опрацюйте джерело та зробіть схематичний конспект параграфів «Фонетичні засоби стилістики» (Дудик П.С. Стилiстика української мови (пiдручник) <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf> (с. 121-140).
2. Виконайте завдання за джерелом: Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум) <http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf> (вправи 11-12, с. 15-17). 3. Створіть хмарку тег до теми, що вивчається.

Поради для оформлення медіатексту :

Зразки медіатекстів	ОНЛАЙН СЕРВІСИ
Ілюстративний плакат, афіша, фотоколаж, онлайн пазли,	<ul style="list-style-type: none"> – Пошук зображень у Google + коректні посилання на джерела і ресурси. – Оброблення зображень в онлайн-сервісі для додавання інтерактивних міток thinglink.com/ – Сервіс для онлайн-пазлів jigsawplanet.com/
Мотиватори, інтернет меми	<ul style="list-style-type: none"> – Текст можна поєднати з ілюстрацією, скориставшись сервісом: https://despair.com/ – Ресурс для створення мемів: http://memok.net/
QR-коди	<ul style="list-style-type: none"> – Для зручності використання Інтернет-продукту можна скористатися генератором кодів: https://generator-online.com/
Ментальні карти	<ul style="list-style-type: none"> – https://www.mindmeister.com/ru – https://www.lucidchart.com – https://coggle.it/diagram
Хмарки тегів	<ul style="list-style-type: none"> – Word It Out – Word Cloud Generation – Word Art

)
)

Інтерактивні опитування, тестові завдання	– https://www.mentimeter.com/ – https://vseosvita.ua/
Презентації	– Power Point, Canva, Prezi, Keynote
Онлайн дошки -візуалізатори	– https://padlet.com – https://Jamboard.google.com

4. Індивідуальне завдання. Підготувати міні виступ на одну з тем:
- Українська стилістична фонетика.*
  - Українська мова як одна з наймилозвучніших у світі.*
  - Стилістичні можливості звукової системи української мови.*
  - Проблема евфонізації: історичний аспект.*
  - Гаплогія, какофонія, дисонанс, зіяння як фонетичні засоби художньої виразності.*
5. Поетичний конкурс. Підібрати поезію за вподобанням, розказати її та вказати на способи милозвучності в ній. (Джерело теоретичне для підказки випадків милозвучності <https://zbruc.eu/node/41915>). Або див. зразки для аналізу нижче.

Микола Дмитренко	ЧОТИРИВІРШІ
Я не увійду до хрестоматій, Не шукай мене, де хрест і мат. Серед всіх симпатій-антипатій Я — поет, любові рідний брат. <i>1992</i>	Я — поет нетрадиційно традиційний. Майже всі по вуха — в авангард... Авангард — то друг мій потенційний. Або... наймолодшенький мій брат. <i>1993</i>
Сивіє день мій, ніч лисіє, Вже не така крута гора. І видно, як сліпий Месія Пекучі груди роздира. <i>1997</i>	— Яка твоя доля, поете? Що тобі в спадок залишила? — Ти запитай про це в портрета: “У рамці рабствує душа...” <i>1982</i>
Ми в долі щастя не просили, Бо доля — це не тітка зла, Це — та, що надриває жили: Щоб Українонька жила.	Нічого в долі не проси, Не жebraй спраглими устами, Лиш те, що долі ти даси, — Твоїм повік дарунком стане!

1988	1989
Не підслуховуйте — слухайте, Не шепочу — кричу! Не підслуховуйте — слухайте! Навіть якщо мовчу...	Ти кажеш: забуваються пісні. А я з піснями і встаю й лягаю... Не докоряй: в гурті я не співаю. Забутись можна, а забути — ні!
1989	1988
Чужі боги заповнили Мілкі, сіренькі розумці. І від колиски до могили Штовхають нас на манівці.	Відзвенять мої дні, відтанцюють літа Відспівають ошаснені миті — І настане осіння пора золота... Та чи будуть плоди ваговиті?
1992	1984

Рекомендовані джерела для підготовки до заняття

Дудик П.С. Стилістика української мови (підручник)
<http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>

Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум)
<http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf>

Джерело теоретичне для підказки випадків милозвучності
<https://zbruc.eu/node/41915>

Воркшоп 3-4

Тема 3. Функціональні стилі української мови

Поняття про функціональні стилі української мови: підстилі, комунікативна мета, сфера реалізації мовних засобів, форми існування, специфіка: науковий, офіційно-діловий, художній, публіцистичний, розмовний.

Завдання

1. Опрацюйте джерело та зробіть схематичний конспект параграфів «Стил і форми мови» (Дудик П.С. Стилістика української мови (підручник) <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf> (с. 54-120).

)
)

2. Виконайте завдання за джерелом: Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум) <http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf> (вправа 6, с. 9-11).
3. Спираючись на додатки до теми, проаналізуйте особливості стилів мовлення.
4. Творче завдання: оберіть невеличкий текст. Перетворіть його у форму декількох різних стилів. (як варіант, можна використати: Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум) <http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf> (вправи 17, 18; с. 23-24).
5. Індивідуальне завдання. Підготувати міні виступ на одну з тем:
  - a) *Стилї мови Київської Русї.*
  - b) *Стилїстика української мови часів Г. Сковороди.*
  - c) *Відомості про історію документа в Україні.*
  - d) *Можливості епістолярного стилю в час Інтернету.*

Рекомендовані джерела для підготовки до заняття

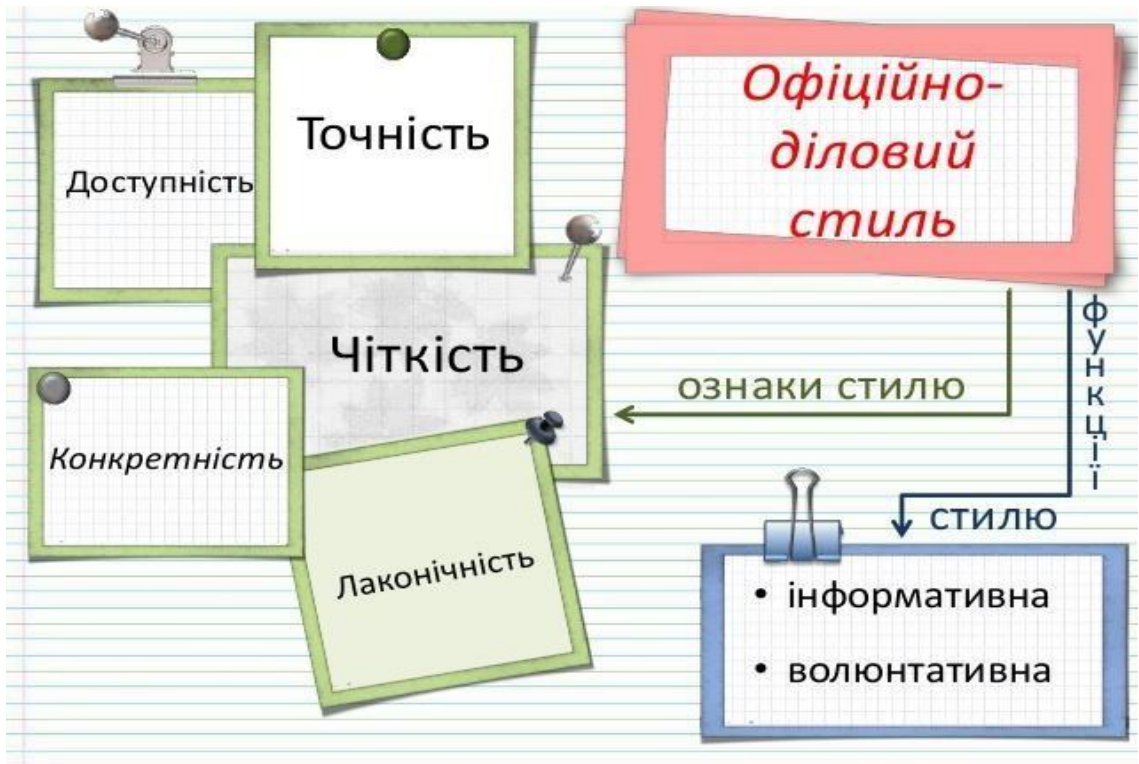
Дудик П.С. Стилїстика української мови (підручник)

<http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>

Голубовська І.В. Практична стилїстика української мови (практикум)
<http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf>

ДОДАТКИ ДО ТЕМИ

Підстилі офіційно-ділового стилю

законодавчий (закони, укази, статuti, постанови);

дипломатичний (міжнародні угоди – конвенції, повідомлення – комюніке, звернення – ноти, протоколи);

адміністративно-канцелярський (планово-звітна документація, розпорядча документація, директивна документація, облікова документація, ділове листування)

Робота з таблицею.

Науковий стиль

ПРИЗНАЧЕННЯ (ФУНКЦІЯ)	Повідомлення і вплив на слухача або читача
СФЕРА ВЖИВАННЯ	Суспільно-політичне життя
ОСНОВНІ ВИДИ (ЖАНРИ) ВИСЛОВЛЮВАНЬ	Виступ на зборах, мітингах, публікації в суспільно-політичних журналах і газетах (стаття, нарис, інтерв'ю та інші), виступ у радіо- й телепередачах суспільного змісту
ЗАГАЛЬНІ ОЗНАКИ	Інформативність, логічність, фактографічність, точність, образність, піднесеність, емоційність, експресивність, відверта оцінність
МОВНІ ОЗНАКИ	Суспільно-політична лексика, емоційно забарвлені слова, оцінні слова, риторичні запитання і звертання, окличні речення

Підстилі наукового стилю:

- **ВЛАСНЕ НАУКОВИЙ** (стаття, доповідь)
- **НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ** (нарис, книги, лекції)
- **НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ** (програми, посібники, конспекти, лекції)
- **НАУКОВО-ІНФОРМАТИВНИЙ** (анотація, рецензія, резюме, реферат)
- **НАУКОВО-ДОВІДКОВИЙ** (словники, енциклопедії, довідники, каталоги)
- **НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ** (повідні записки, службові листи, промислова реклама)
- **НАУКОВО-ДІЛОВИЙ** (науковий звіт, довідки)
- **НАУКОВО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ** (хроніка, науковий огляд, наукове інтерв'ю, репортаж)

Епістолярний стиль

Сфера використання – приватне листування. Цей стиль може бути складовою частиною інших стилів, наприклад художньої літератури, публіцистики (“Послання” І. Вишенського, “Листи з хутора” П. Куліша та ін.).

Основні ознаки :

- наявність певної композиції;
- початок, що містить шанобливе звернення;
- головна частина, у якій розкривається зміст листа;
- кінцівка, де підсумовується написане,
- іноді постскриптум. (P.S. – приписка до закінченого листа після підпису).

Основні мовні засоби – поєднання елементів художнього, публіцистичного та розмовного стилів.

Сучасний епістолярний стиль став більш лаконічним (телеграфним), скоротився обсяг обов’язкових раніше вступних звертань та заключних формувань увічливості.

)
)

Воркшоп 5-6

Тема 4. Фонетичні засоби художньої виразності.

Чинники, що впливають на вимовну систему: діалектне мовне середовище, міжмовні контакти. Поняття про фонетичні засоби художньої виразності: алітерація, асонанс, звуконаслідування.

Завдання

1. Опрацюйте джерело та зробіть схематичний конспект параграфів «Стилістика мовних одиниць» (Дудик П.С. Стилістика української мови (підручник) <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf> (с. 121-175).
2. Виконайте завдання за джерелом: Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум) <http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf> (вправа 26, 27; с. 31-32).
3. Спираючись на додатки до теми, розкажіть про художні засоби стилістики. (Джерело теоретичне для конкретизації художніх засобів стилістики <http://lv.testportal.gov.ua:82/traneeLittr/HTML/chudZasoby.html>)

3. Індивідуальне завдання. Підготувати міні виступ на одну з тем:
- Поетичний синтаксис художньої мови.
  - Специфіка власне української лексики.
  - Відображення історії українського народу в його мові.
  - Основні пласти запозиченої лексики у складі сучасної української літературної мови.
  - Своєрідна образність наукової лексики.
  - Поняття про ненормативне мовлення.
  - Словник труднощів літературного слововживання.

Рекомендовані джерела для підготовки до заняття

Дудик П.С. Стилістика української мови (підручник)

<http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>

Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум)

<http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf>

Джерело теоретичне для конкретизації художніх засобів стилістики

<http://lv.testportal.gov.ua:82/traneeLitr/HTML/chudZasoby.html>

ДОДАТКИ ДО ТЕМИ

)
)

ПОЕТИЧНА ФОНЕТИКА

Поетична фонетика		
Анафора	однаковий початок рядків у строфі	<i>Буду сіять барвисті квітки, Буду сіять квітки на морозі, Буду лить на них сльози гіркі. Леся Українка «С s s»</i>
Епіфора	однакове закінчення рядків у строфі	<i>Свята брам одчинилась, / Козака впустили. І знов брама зачинилась, Навік зачинилась</i>
Алітерація	повторення однакових приголосних звуків	<i>Хто се, хто се на тім боці чеше собі носи.</i>
Асонанс	повторення однакових голосних звуків	<i>На панцині пшеницю жала. Втомилася, не спочивать пішла в снапи, пошкандибала Івана сина годувать.</i>
Звуконаслідування	відтворення звуків природи засобами людської мови	<i>Немов хто косяю – черк! А вдруге світліше – дзін!</i>
Тавтологія	поєднання однакових або близьких за значенням слів	<i>Думу думати, співати-вспівувати, гуси- гусенята, рано-рані, лихо тяжке, кляли- проклинали</i>

ПОЕТИЧНИЙ СИНТАКСИС

Поетичний синтаксис		
Риторичне запитання	запитання, яке не потребує відповіді і посилює увагу читача	<i>Чого являєшся мені у сні?</i>
Риторичне звертання	звертання до уявного співбесідника (абстрактне поняття)	<i>О слово рідне, орле скутий!</i>
Рефрен (повтор)	повторення тих самих слів і висловів для підкреслення важливості	<i>Приспів у піснях</i>
Інверсія	непрямий, незвичайний порядок слів у реченні	<i>Панські Петро для чинів тре кутки. Відношень дивних я знавець тонкий.</i>
Художній паралелелізм	паралельне зображення картин природи і життя людини (у 2 рядках)	<i>Не щебече соловейко в лузі над водою, Не співає чорнобрива, стоя під вербою</i>
Антитеза	протиставлення в рядках	<i>У мужички руки чорні, / В пані рученька тендітна</i>
Градація	розташування слів у напрямі поступового наростання чи спадання експресії (найчастіше – дієслів)	<i>Тряслась, крєктала, побивалась, як бубон, синя стала вся; Уповши на землю качалась, у барлозі, мов поросля.</i>
Полісиндетон (багатосполучниковість)	навмисне збільшення сполучників у реченні	<i>У піснях і труд, і даль походу, і жаль, і усміх, і любов.</i>
Асиндетон (безсполучниковість)	навмисний пропуск сполучників	<i>Не прийнялися три ясени, / Тополя висохла, Повсихали три явори, / Калина зав'яла</i>
Алюзія	натяк у літературному творі на загальновідомий факт	<i>Про Сагайдачного співали, либонь, співали і про Січ</i>

)
)

Змістовий модуль 2. «Стилістичні можливості лексики, фразеології та словотвору»

Воркшоп 7-8

Тема 5. Орфоепічні норми сучасної української мови

Проблема евфонізації (милозвучності) української мови. Основні орфоепічні норми сучасної української літературної мови (фонетика, фонологія, фоностилістика, евфонізація (милозвучність), орфоепія, орфоепічні норми сучасної української літературної мови, алітерація, асонанс, звуконаслідування).

Завдання

1. Опрацюйте джерело та зробіть схематичний конспект параграфів «Стилістика мовних одиниць» (Дудик П.С. Стилістика української мови (підручник) <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf> (с. 121-175).
2. Виконайте завдання за джерелом: Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум) <http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf> (вправа 14, 15, 16; с. 21-23).
3. Спираючись на додатки до теми, розкажіть про зображувально-виражальні засоби стилістики у запропонованому тексті.

Апокаліпсична картина в Києві

(Іван Нечуй-Левицький, оповідання)

Саме на покрову ввечері в дев'ятій годині сиджу я край вікна й п'ю чай. Коли чую, по Владимирській вулиці загуркотіли вози пожежної команди. Гуркіт був такий здоровий, що аж поміст двигтів під ногами. В темному вікні блискали й миготіли мідні лиснючі каски на головах пожежних, котрі стояли рядками зверху на платформах, де лисніли сикавки й усякова снасть для гасіння пожежі. Платформи з барилами й людьми катали, мов навіжені, швидше, ніж це буває звичайно. Очевидячки, трапилась пожежа здорова й раптом, несподівано. Неначе уся вулиця аж гриміла й торохтіла, так що мої вуха ледве видержували.

Вбігає в мою горницю сусід-пожиалець і каже, що на Подолі в гавані зайнялись сажні деревні в довгих складах, а може, й склади дощок.

— От вийдіть та подивіться, бо з Андріївської гори, де стирчить Андріївський собор, видно пожежу, як на долоні.

Я хапком натяг на себе пальто й вибіг на вулицю саме проти Десятинної церкви, де було в той час моє житло. Я поспішаю по вулиці, що спускається до Андріївського собору. І через кілька хвилин я вийшов до місця, де починається Андріївський спуск, та з дива й спинився. Передо мною з'явилась така препоширна картина, котра нагадала мені «Останній день Помпеї» відомого маляра-художника Брюллова.

Я підвів очі вгору. Уся половина неба на північ над Подолом була червоняста, неначе розпечена червона мідь. Небо було тоді вкрите густими хмарами. Червоний, неначе кров'яний одлиск йшов по хмарах, і густий покривець з хмар неначе світився наскрізь, неначе зайнялося півнеба й падало без полум'я. А на цьому червоному, ніби мідному, поспеченому в огні полотнищі, саме посеред його, була ніби намальована Андріївська церква з п'ятьма банями, стуленими з тонких колонок. Здалеки, спершу, мені здавалася церква темна, аж чорна, ніби на жевріючому полі картини був намальований чорний силует собору, що ніби висів високо в небі. Але я наблизивсь трохи до собору й почав придивляться, милуючись цією картиною, що рідко на віку доводиться бачити.

От Трехсвятительської та Владимирської вулиць з електричних ліхтарів та з вікон домів сипався маленький тихий електричний світ і обсіпав усю церкву, ніби світ од місяця, що зайшов за хмари. Собор було видко увесь в якомусь чудному, фантастичному світі, було знать навіть тонкі, сливе стулені докупи доладні колонки на банях, на вуглах самого будування корпусу собору; було примітне навіть капітелі на колонках і вікна. Собор неначе злипався докупи з високими чавунними сходами й поренчатами по їх, що піднімались вгору до плацу — цвинтаря; зливавася докупи, мов одно суцільне будування, з домом на два стажі, над котрим, замість стелі, був цвинтар собору. Усе це забудування здавалося суцільним, і через те самий собор здавався вищим удвоє, високим, величним і надзвичайно легким на червонястому полі картини, котрим була сливе половина палаючого обр'ю.

А мідно-чорне небо раз у раз миготіло, неначе кліпало велетенське кров'яне око, як тільки займались і спалахували високо вгору сажні деревні й сухі смолкі склади соснових дощок. Небо ніби ворушилось, мов живе, миготіло й кліпало. А собор високо-високо бовванів в тому, кров'яночервоному просторі в височині, ніби десь на високих вершинах Альп. Картина була страшна. Колорит її й величність нагадали мені величні й страшні картини Апокаліпсиса. І справді, я неначе бачив уявки одну з апокаліпсичних страшних картин: така вона була фантастична! Мені уявлялись скелисті береги острова Патмоси, бо одлиски тихо сипались по височезних домах на Андріївському спуску нижче од собору. Я неначе бачив скелі і небо огняне, і землю чорну, й червоні зірки й хмари, і високий храм, що ніби був намальований чорним силуетом й висів серед огняного червоного неба.

І я все стояв і дивився й чудувався на цю пречудову картину і не міг одвести од неї очей. Я й забув, що вихопився з дому подивитись на страшну пожежу, бо вона вислизла зовсім з моєї пам'яті.

Але з Старого міста з двох вулиць насунулась сила людей. Декотрі катали наниз по спуску на звощиках що було сили. Натовп людей сливе збив мене з місця і штовхав з усіх боків. Цікаві люде бігли бігцем униз на скверик на терасі, що був зараз нижче собору, звідкіль було добре видко пожежу на Подолі. Я тільки тоді згадав за пожежу, як стовпище неначе

)
)

покотилось по тротуарі й по вулиці й недоброхить посунуло й мене й понесло, неначе бистра течія води з гори в велику заливу, коли часом наглий тучний дощ ллє ливцем, мов з відра.

Зараз-таки нижче од собору я побачив через терасу саму пожежу. Між двома високими домами на визвозі, чи спуску, далеко на Подолі палало ніби широке багаття в гавані над самісінькою водою. Полум'я було силенне! Сухі соснові склади дощок, колодок, сажні деревні палали довгою огняною смугою. Низ жеврів червоним жаром, неначе в велетенській печі або в рибальській кабиці над морем. А звідтіть все спахали ніби огняні язики, кучеряві червоні й оранжеві фантастичні квітки, плигали вгору, спадали вниз, неначе горіло на далекій півночі смужкою од самого низу обрію північне сяєво й виганяло й шпурляло од себе вгору ніби червоні й жовті хвилі. Дим шугав угору все вище та вище, ніби до самих хмар. Надворі був великий сухий та холодний осінній вітряга. Вітер дмухав на багаття й розносив червоні іскри на воду. Іскри сипались на всі боки, ніби з мішків. Вітер крутив їх на всі боки й висипав у воду. На невеличкій терасі стовплась людей сила, неначе в церкві на Великдень. Люде повилазили на павільйон й обсіли й обстали покрівлю. Хлопчики й діти повилазили на парапет й обсіли й обстали його од краю до краю. За парапетом уся гора була ніби обсипана людськими головами, бо люде лізли з Подолу вгору, неначе сарана.

Я насилу просунувся уперед, оглянувся назад. Над моєю головою ніби висів на небі Андріївський собор, весь червоний, ніби облитий калиновим соком або кров'ю. Чотири високі та тоненькі [бані] з колонками з чотирьох боків ясно виступали нарізно од середньої бані, неначе обтикані й обсипані калиною. А рядком через вулицю червоніли п'ять круглих бань Десятинної церкви, червоні, як жар, неначе залізні й розпечені на жарі, ніби аж пашіли вогнем, як і сама пожежа в гавані. Нижче по спуску високі на п'ять етажів здорові дома різко й ясно виступали з темряви один нижче другого з своїми то круглими, то шпичастими невеличкими баштами. Всі вони стояли червоні, неначе скелі з червоними визубнями й зазубнями. Усі гори за домами, далі за ярком, уся гора Кисілівка над Подолом з церквою й кладовищем зверху — все це або червоніло, або чорніло, як запечена темно-червона кров. Щось було пекельне й фантастичне перед моїми очима і загалом — страшне. Здавалось, ніби сім апокаліпсичних янголів одразу вилили на Київ усі сім фіялів людського горя та пожежі та крові... Незабаром вітер дмухнув з півночі, ніби буря, й посипав, мов з мішка, іскри на межуючий з гаванню квартал, де скупчилась сама за себе біднота в убогих дерев'яних старезних домках та дворах, де стояли на квартирах звощики та знаходили собі притулок усякі захожі на заробітки в гавані селяни. Сіно в возовнях сухе, як перець, спахнуло в одну мить заразом. Вогонь обхопив цілий квартал. В дворах були загопи худоби, зігнаної на продаж на заріз... Крики й гвалтування піднялись, певно, до самого червоного неба...

В Дніпро одкидалось червоне, ніби криваве небо, червоніли ніби хмари, котрі впали й розстелені по землі серед чорної ночі... Мені несамохитьпригадалась Лиса гора над Дніпром нижче од Києва, повна вішалників, де кожний стунь землі зверху під шибеницями, певно, напоєний людською кров'ю й почервонів од людської крові, як почервоніли од страшної пожежі гори й Дніпро...

А вітер з-за Дніпра дмухав, мов навіжений, сухий та холодний, й роздмухував ту страшну пожежу все більше та дужче. Я кинув оком униз з гори на Поділ, що розстелявся глибоко нанизу, неначе в безодні. Усей Поділ був чорний та темний, неначе вкритий чорним

оксамитом до самісінької пожежі. І в тій чорній темряві ніби висіли на повітрі різні електричні ліхтарі та червоніли осяяні світлом вікна в високих домах. Яке чудове чорне широке полотнище, усе неначе поцяцьковане, посипане й заткане ясними блискучими здоровими зірками, в вередливих чудернацьких, сливе фантастичних взорцях. Ні домів, ні церков, ні монастирів та вулиць — нічого не видно в темряві, неначе їх там і нема. Тихо-тихо! Тільки в тій чорній безодні ніби плавають в чорному повітрі скрізь по рівнині розсіяні й повішані ясні, білі, різкі, сливе соняшні огні та червонясті плями до самісінької смуги огню, жару й диму пожежі.

(1910 року, 1 октября)

(Джерело https://chtyvo.org.ua/authors/Nechui-Levytskyi/Apokalipsychna_kartyna_v_Kyevi/)

4. Завдання для самостійної роботи: Написати твір-мініатюру на тему: „На все впливає мови чистота: // зір глибшає, і кращають уста, // стає точнішим слух, а думка гнеться, // як вітром розколихані жита” (Д. Павличко).
5. Індивідуальне завдання. Підготувати міні виступ на одну з тем:
  - a) *Стилістично нейтральна і стилістично забарвлена лексика.*
  - b) *Поняття про лексичні діалектизми, неологізми та застарілі слова.*
  - c) *Мовні штампи й канцеляризми.*
  - d) *Особливості лексики наукової мови. Основна фахова термінологія. Професіоналізми.*
  - e) *Засоби увиразнення та милозвучності.*
  - f) *Типологія мовних норм, їх різновиди.*
  - g) *Проблема мовної норми у світлі сучасного українського правопису.*
  - h) *Складні випадки терміновживання.*
  - i) *Провідні стилістичні фігури.*

ДОДАТКИ ДО ТЕМИ

)
)

Рекомендовані джерела для підготовки до заняття Дудик П.С.

Стилістика української мови (підручник)

<http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>

Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум)

<http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf>

Воркшоп 9-10

Тема 6. Лексичні засоби стилістики

Поняття про лексику й лексикологію. Лексичні засоби функціональної стилістики: полісемія, омонімія. Паронімія, синонімія, антонімія в різних стилях мовлення. Комунікативно-стилістичні якості мовлення.

Завдання

1. Опрацюйте джерело та зробіть схематичний конспект параграфів «Комунікативно-стилістичні якості мовлення» (Дудик П.С. Стилістика української мови (підручник) <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf> (с. 289-341).
2. Виконайте завдання за джерелом: Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум) <http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf> (вправи 29, 30, 31, 33, 36, 38; с. 33-40).
3. Зробити кросворд на тему «Лексичні засоби стилістики»
4. Зробити хмарку тег до теми, що вивчається.

5. Індивідуальне завдання. Підготувати міні виступ на одну з тем:
- a) Морфологічні норми сучасної української літературної мови.
  - b) Стилiстичні ресурси дієслівних форм способу, часу, виду.
  - c) Синонімія прийменникових сполучень у різних мовних стилях.
  - d) Стилiстичні функції вигуків і звуконаслідувань у художньому мовленні.
  - e) Мовні засоби вираження національного світосприйняття та ментальності українського народу.
  - f) Професійне мовлення як засіб забезпечення інформаційних процесів у сучасному суспільстві.
  - g) Мова як знаряддя досягнення успіху в професійній сфері.
  - h) Мова професійного спілкування у соціолінгвістичному аспекті.
  - i) Національно-мовні особливості слів-звертань у європейських народів.
  - j) Співвідношення понять “суперечка”, “дискусія” і “полеміка”. Етичні аспекти культури дискусій.
  - k) Основні вимоги до використання скорочених слів.
  - l) Плеоназм і тавтологія як хиби професійного мовлення.
  - m) Паронімія як стилістичний засіб та вада професійного спілкування.
  - n) Явище пуризму у сучасній термінології.

Рекомендовані джерела для підготовки до заняття

Дудик П.С. Стилiстика української мови (пiдручник)

<http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>

Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум)

<http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf>

ДОДАТКИ ДО ТЕМИ

)
)

Воркшоп 11-12

Тема 7. Фразеологічні засоби стилістики

Поняття про фразеологізми й фразеологію. Джерела фразеології. Фразеологічні синоніми й антоніми, міжмовні фразеологічні відповідники. Багатозначність стійких словосполучень, явище трансформації фразеологізмів у художній і публіцистичній літературі. Образність як домінуюча риса фразеологічних одиниць.

Завдання

1. Опрацюйте джерело та зробіть схематичний конспект параграфів «Стилістика мовних одиниць» (Дудик П.С. Стилістика української мови (підручник) <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf> (с. 175-180).
2. Виконайте завдання за джерелом: Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум) <http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf> (вправи 41, 42, 43, 44-48; с. 41-45).
3. Зробити кросворд на тему «Фразеологізми»
4. Зробити хмарку тег до теми, що вивчається.
5. Індивідуальне завдання. Підготувати міні виступ на одну з тем:
  - a) Крилаті вислови: походження, особливості використання.
  - b) Фразеологічні сполучення як елемент усного професійного мовлення економіста.
  - c) Проблема молодіжного сленгу
  - d) Стилістика речення в українській мові

- e) *Інтернет: особливості спілкування. Правила етикету.*
- f) *Мовний етикет: традиції і сучасність.*
- g) *Етикет і ментальність. Світський етикет. Поводження в діловому житті.*

6. Спираючись на додаток до теми, розповісти про типи фразеологізмів, навести приклади.

(Джерело: список фразеологізмів із поясненням їх значення https://uk.wiktionary.org/wiki/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA:%D0%A1%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%BA_%D1%84%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%B2_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8)

7. Проаналізувати в уривку з поеми «Енеїда» І. Котляревського випадки вживання фразеологізмів. Написати тексти художнього, епістолярного та публіцистичного стилів із використанням фразеологізмів.

)
)

Прийшла Венера, іскривившись,
Заплакавши і завіскрившись, І
стала хлипать перед ним:
"Чим пред тобою, милий тату, Син
заслужив таку мій плату- Ійон,
мов в свинки, грають їм.

Куди йому уже до Риму-
Хіба як здохне чорт в рові! Як
вернеться пан хан до Криму, Як
жениться сич на сові.
Хіба б уже та не Юнона,
Щоб не вказала макогона,
Що й досі слухає чмелів!
Коли б вона та не бісилась,
Замовкла і не камезилась, Щоб
ти се сам їй ізвелів".

Юпитер, все допивши з кубка,
Погладив свій рукою чуб:
"Ох, доцю, ти моя голубка!
Я в правді твердий так, як дуб.
Еней збудує сильне царство І
заведе своє там панство; Не
малий буде він панок.
На панщину весь світ погонить,
Багацько хлопців там наплодить І
всім їм буде ватажок.

Заїде до Дидони в гості
І буде там бенкетовать;
Полюбиться їй він мосці І
буде бісики пускати.
Іди, небого, не журися,
Попонеділкуй, помолися, Все
буде так, як я сказав".
Венера низько поклонилась І
з панотцем своїм простилась,
А він їй поціловав.

Еней прочумався, проспався
І голодрабців позбирав, Зо
всім зібрався і уклався, І,
скільки видно, почухрав.
Плив-плив, плив-плив, що аж
обридло,
І море так йому огидло,
Що бісом на його дививсь.
"Коли б, — каже, — умер я в Трої,
Уже б не пив сеї гіркої
І марне так не волочивсь".

Рекомендовані джерела для підготовки до заняття

Дудик П.С. Стилїстика української мови (підручник)

<http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>

Голубовська І.В. Практична стилїстика української мови (практикум)

<http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf>

Джерело: список фразеологізмів із поясненням їх значення

https://uk.wiktionary.org/wiki/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA:%D0%A1%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%BA_%D1%84%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%B2_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8

ДОДАТОК ДО ТЕМИ

Воркшоп 13-14

Тема 8. Стилiстичнi можливостi словотвору

Стилiстичне забарвлення афiксiв у художнiх, публiцистичних, наукових, дiлових, розмовних текстах. Осново- i словоскладання як засiб стилiзацiї. Лексика активного й пасивного складу. Стилiстично нейтральна i стилiстично забарвлена лексика. Поняття про лексичнi дiалектизми, неологiзми та застарiлi слова. Мовнi штампи й канцеляризми. Особливостi лексики наукової мови. Основна фахова термiнологiя. Професiоналiзми.

Завдання

- Опрацюйте джерело та зробiть схематичний конспект параграфiв «Стилiстика мовних одиниць» (Дудик П.С. Стилiстика української мови (пiдручник) <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf> (с. 175-286).

)
)

2. Виконайте завдання за джерелом: Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум) <http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf> (вправи 66, с. 61-62; 70, с. 65-67; 57-58, с. 54-56).
3. Використовуючи, додатки до теми, розповісти про способи словотвору та їх використання у стилях мовлення.
4. Створити вікторину запитань-тестів до тем модуля «Практична стилістика української мови та культура мовлення» (10 запитань-тестів).
  - 1) Стилiстичнi можливостi словотвору
  - 2) Фразеологiчнi засоби стилiстики
  - 3) Лексичнi засоби стилiстики
  - 4) Фонетичнi засоби стилiстики
  - 5) Орфоепiчнi норми сучасної української мови
  - 6) Функцiональнi стилi мовлення
  - 7) Культура мовлення
5. Індивідуальне завдання. Підготувати міні виступ на одну з тем:
  - a) *Мовний етикет як сукупність словесних форм ввічливості.*
  - b) *Мовлення як один з найважливіших компонентів створення іміджу сучасної ділової людини.*
  - c) *Етикет і ментальність: взаємозалежність понять.*
  - d) *Наголошення слів і культура мовлення.*
  - e) *Стандартизація мовних засобів професійного спілкування (мовні кліше та штампи).*
  - f) *Стилiстичнi функцiї абзацу й тексту.*
  - g) *Мовнi й позамовнi основи мовленнєвої культури.*
  - h) *Український менталітет і стилістика української мови.*
  - i) *Багатство й мистецтво мовлення.*
  - j) *Стилiстика дiалогiв i монологiв.*
  - k) *Добирання українських відповідників до запозичених термінів і навпаки.*

Рекомендовані джерела для підготовки до заняття

Дудик П.С. Стилiстика української мови (пiдручник)

<http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>

Голубовська І.В. Практична стилістика української мови (практикум)

<http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf>

ДОДАТКИ ДО ТЕМИ

Стилістичне забарвлення суфіксів		
Суфікси	Особливості суфіксів	Приклади
-ість, -ств(о), -цтв(о), -зтв(о), -от(а), -анн(я), -енн(я), -інн(я), -тт(я), -ізм (-їзм), -изм та ін.	Утворюють слова з абстрактним, узагальнювальним значенням, назви опредмеченої дії.	громадськість, людство, збирання, реалізм
-альн-, -увальн- (-ювальн-), -арн- (-ярн-), -ичн-, -ічн- (-їчн-)	Характерні для наукового, офіційно-ділового, публіцистичного стилів	соціальний, гуманітарний, історичний
-ист-, -уват-, -атист-		азотистий, цукристий (слова-терміни)
-к-, -ок-, -очок-, -ичок-, -очк-, -ик-, -оньк-, -еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -н-, -в-, -ищ-, -ущ- (-ющ-), -иськ-, -юх-, -ил-, -л-	Утворюють емоційно забарвлені слова. Характерні для художнього і розмовного стилів	рідненький, гайочок, котище

Префікси

- Префікси роблять слова стилістично виразнішими.
- Слова, утворені за допомогою префіксів, використовуються в розмовному та книжних стилях.
- Префікс **-за**, повторюючись у словах, не тільки вказує на початок дії, а й підсилює її емоційність.
- За допомогою префікса **-не** виражається не тільки протилежне значення: неправда, неволя, нещастя, а й негативний, зневажливий відтінок: нездара, неук, нечепура.

)
)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОЇ РЕФЛЕКСІЇ У ТЕСТОВІЙ ФОРМІ

ТЕСТ № 1

1. Навчальна дисципліна, що спрямовує мовців на оволодіння багатством виражальних засобів літературної мови відповідно до мети, призначення, сфери та умов спілкування:
А) філологія; Б) практична стилістика; В) теоретична стилістика;
Д) культурологія.
2. Сукупність мовних засобів вираження, зумовлених змістом і цілеспрямованістю висловлювання, його функціональним призначенням: А) стилістична норма;
Б) мовний стиль; В) стилістична помилка; Г) стилістична фігура.
3. Поняття, що поєднує специфічні для певного стилю мовні засоби з експресивним оцінюванням явища мовцем:
А) стилістична норма; Б) стилістична помилка; В) стилістичне забарвлення тексту;
Г) стилістична вправність мовця.
4. Основним призначенням якого функціонального стилю мовлення є повідомлення про результати досліджень, доведення теорій, обґрунтування гіпотез, роз'яснення явищ, систематизація знань? А) художнього; Б) публіцистичного; В) офіційно-ділового; Г) наукового.
5. Для якого мовного стилю характерні понятійність і предметність, об'єктивність, логічна послідовність, узагальненість, однозначність, точність, лаконічність, переконливість, аналіз, синтез; велика кількість термінів, абстрактних слів, наукова фразеологія, цитати; відсутність емоційно-експресивної лексики, багатозначних слів, індивідуальних неологізмів; текст послідовно членується на розділи, параграфи, пункти? А) розмовного; Б) публіцистичного; В) наукового; Г) художнього.
6. Який із названих стилів не дозволяє авторові виявити індивідуальні можливості в доборі мовних засобів? А) розмовний; Б) художній; В) офіційно-діловий;
Г) публіцистичний.
7. Сферою реалізації мовних засобів якого стилю є громадсько-політична, суспільнокультурна, виробнича діяльність, навчання? А) публіцистичного;
Б) наукового; В) розмовного; Г) художнього.

)
)

8. Який із названих жанрів не належить до художнього стилю? А) роман; Б) елегія; В) монографія; Г) медитація.

9. Визначте правильні варіанти перекладу.

1. В соответствии с действующим законодательством

- А) у відповідності з чинним законодавством;
- Б) відповідно до чинного законодавства;
- В) у відповідності з діючим законодавством;
- Г) відповідно до діючого законодавства.

2. Относится к языку.

- А) ставитись до мови;
- Б) відноситись до мови;
- В) ставитися щодо мови;
- Г) відноситися відповідно до мови.

10. Підкресліть номер рядка, в якому порушуються орфоепічні норми сучасної української літературної мови.

I.

- А) чітка вимова голосних [а], [о], [у], [і], [е], [и] під наголосом, напр.: [калі́на], [голова́], [добро́], [се́ла], [бу́блиек], [лі́то];
- Б) чітка вимова початкового наголошеного [і]: [іграшка], [інод'і],[іскра];
- В) наближення ненаголошеного [о] до [у] перед складом із наголошеним [у], напр.: [коужу́х], [зоузу́л'а], [гоулубка];
- Г) взаємонаближення ненаголошених [е] та [и], напр.: [меин'і], [сеило́], [жиет':у́], [криеча́ла].

II.

- А) уподібнення дзвінких шумних перед глухими приголосними (за глухістю): [с'ц'іду́ла], [н'іхт'і], [к'іхт'і], [во́хко], [лехко];
- Б) уподібнення глухих приголосних перед дзвінкими (за дзвінкістю): [молод'ба́], [вогза́л], [йагбу́], [про́з'ба], [бород'ба́];
- В) уподібнення за місцем і способом творення: [беиж:а́л'існо], [в'іч:у́зна], [с:а́ду];
- Г) уподібнення м'яких приголосних перед твердими (за твердістю): [мале́нка], [раде́нка].

III.

- А) тверда вимова [р] в кінці слова і складу, тверда й м'яка – на початку складу: [кобза́р], [г'ірко], [сиеб'і́р], [бур'а́к], [ра́д'іс'т'], [р'адно́];
- Б) тверда вимова [г], [ґ], [к], [х], [б], [п], [в], [м], [ф], [ж], [ч], [ш], [дж]; напівпом'якшена – при подовженні та перед [і]: [го́луб], [сте́п], [н'іч], [п'іч], [хоуджу́], [ж'інка], [но́ч'і], [гру́ш'і], [в'іс'ім], [обліч':а];

В) у словах іншомовного походження пом'якшення не відбувається: [бурó], [пурé], [бáз'];
 Г) м'яка вимова [ц'] у кінці слів, крім іншомовних та деяких звуконаслідувань: [молодéц'], [прапорéц'], [борéц'].

11. Який фонетичний засіб художньої виразності використовує П.Тичина у своїй поезії „Я стою на кручі! – // За рікою дзвони: // Жду твоїх вітрил я – // Тінь там тоне, тінь там десь...”? А) алітерація; Б) асонанс; В) звуконаслідування; Г) дисонанс.

12. Лексика – це...

- А) синоніми, антоніми, омоніми;
- Б) словниковий склад мови;
- В) застарілі слова;
- Г) наука про словниковий склад мови.

13. Неологізми – це слова, які...

- А) з'являються в мові;
- Б) запозичені з інших мов;
- В) позначають предмети та явища чужого життя;
- Г) уживаються лише в мові людей певної місцевості.

14. Назви предметів, які зникли з життя суспільства: А) неологізми; Б) архаїзми;
 В) історизми; Г) варваризми; Д) макаронізми.

15. Синоніми, які мають однакове значення, але вживаються в різних стилях мовлення, називаються...

- А) абсолютними;
- Б) лексико-семантичними;
- В) стилістичними; Г) семантико-стилістичними.

16. Предметом вивчення лексикології є:

- А) звуковий склад мови;
- Б) словниковий склад мови;
- В) правила творення слів;
- Г) стійкі словосполучення;
- Д) частини мови.

17. Знайдіть рядок, в якому всі слова є однозначними:

- А) бджола, префікс, вельвет, буквар, гіпотенуза;

)
)

Б) корінь, операція, іти, хмара, біль;
 В) гострий, масштаб, реакція, їсти, виделка;
 Г) білий, говорити, стояти, кипіти, жираф.

18. Словотвір вивчає...

А) правила вимови слів;   Б) звукову будову мови;
 В) способи творення слів;   Г) правила написання слів.

19. Похідні слова – це...

А) основа, від якої утворюється інше слово;
 Б) слова, утворені від інших слів;
 В) слова, що вживаються в переносному значенні;
 Г) слова зі спільним коренем, але з різним лексичним значенням.

20. В якому рядку всі слова утворені префіксально-суфіксальним способом?

А) вагончик, дитятко, долина, дощик, вовчище;
 Б) подорожник, суглинок, підвіконня, звістка, міжбрів'я;
 В) їжачиха, висота, широчінь, здоровань, зелень;
 Г) ягідка, матуся, вихід, українка, перловка.

21. Яким способом утворені прикметники ультракороткий, недорогий, надвеликий?

А) суфіксальним;   Б) префіксальним;   В) безафіксним;   Г) суфіксально-префіксальним;
 Д) постфіксальним.

22. За допомогою яких префіксів утворюються неозначені займенники, що пишуться через дефіс?

А) пра-, су-, без-;
 Б) за-, по-, пре-;
 В) казна-, хтозна-, бозна-;
 Г) ви-, від-, до-.

23. В якому рядку всі слова непохідні?

А) біліти, зачарований, хід, радість;
 Б) бігати, весна, білий, стіл;
 В) темрява, глибина, сіруватий, пустеля;
 Г) темніти, радіти, посміхатись, кричати.

24. В якому рядку всі слова утворено від прикметників?

- А) ставок, садок, місток, туга, мріяти;
- Б) добігти, виступити, почорніти, заговорити, виїхати;
- В) прекрасний, завеликий, височенький, надглибокий, спекотно;
- Г) стінний, студентський, качиний, горобиний, братів.

25. В якому рядку слова розташовані так, щоб кожне попереднє було твірним для наступного?

- А) читати → читацький → читач;
- Б) писати → писар → писарський;
- В) мовчати → розмовляти → розмова;
- Г) сміятись → сміх → смішний.

26. Яке слово утворене основоскладанням? А) письменник; Б) лісостеп; В) перебудова; Г) дитинство.

27. Підкресліть рядок, в якому всі слова є синонімами:

- А) говорити, казати, кричати, говірка;
- Б) рідний, милий, дорогий, близький;
- В) пересуватися, бігти, шкандибати, повзти;
- Г) вода, рідина, молоко, чай.

28. Підкресліть рядок, в якому всі пари слів є антонімами:

- А) високо – низько, день – вечір, сім'я – рід, зима – літо;
- Б) верх – низ, сміх – сльози, чорне – біле, ліс – гай;
- В) уперед – назад, добре – погано, часто – густо, все – ніщо;
- Г) сум – радість, день – ніч, ранок – вечір, тут – там.

29. Якими лексичними одиницями є слова заїзд – з'їзд, зброя – збруя? А) синонімами;

30. Б) антонімами; В) омонімами; Г) паронімами, Д) екзотизмами.

31. Які слова становлять основу української мови? А) неологізми; Б) історизми;

В) загальноживані слова; Г) архаїзми.

32. Підкресліть рядок, в якому всі слова є термінами:

- А) бароко, романтизм, підручник, театр, теорія;
- Б) магнітола, афіша, колібрі, бюджет, модернізм;
- В) косинус, суфікс, гіпотенуза, діалект, лексема;
- Г) нахил, костюмер, грамота, ідея, грація.

33. В якому рядку правильно дібрано відповідники до запозичених слів:

-)
-)

- А) турнір – змагання, торт – пиріг, неологізм – старий;
- Б) анемія – недокрів'я, брифінг – зустріч, афіша – виставка;
- В) лауреат – переможець, гонорар – винагорода, оптимальний – найкращий; Г) плац – площа, бард – митець, рецензія – резолюція.

34. Слова, котрі або вже вийшли із широкого вжитку, або недавно ввійшли до мови і сприймаються, як нові, належать до лексики... А) активної; Б) пасивної; В) емоційно-забарвленої; Г) просторічної; Д) книжної.

35. Які частини мови належать до незмінних службових (неповнозначних)?

- А) прислівник, прийменник, сполучник, частка;
- Б) прислівник, прийменник, сполучник, вигук;
- В) прийменник, сполучник, вигук, частка;
- Г) прийменник, сполучник, вигук;
- Д) прийменник, сполучник, частка.

36. Прийменник:

- А) незмінна службова частина мови, за допомогою якої виражаються відношення між предметами та відношення дії або ознаки до предмета;
- Б) незмінна службова частина мови, що виражає залежність займенника від інших слів;
- В) незмінна службова частина мови, що вживається для зв'язку частин складного речення;
- Г) незмінна повнозначна частина мови, що виражає залежність іменника та числівника від інших слів.

37. Укажіть, у якому рядку всі слова – вигуки:

- А) о, ой, алло, вибачте, майже;
- Б) фе, гавкати, вйо, давай, фу;
- В) хі-хі, гайда, вйокати, ох, геть; Г) ех, леле, гов, ай-ай-ай, ах.

38. На які групи поділяються підрядні сполучники?

- А) причинові, часові, умовні, мети, єднальні;
- Б) часові, умовні, мети, порівняльні, розділові;
- В) з'ясувальні, часові, умовні, мети, порівняльні, допустові;
- Г) часові, протиставні, розділові, мети, з'ясувальні.

39. В якому рядку всі частки пишуться через дефіс?

- А) так / то, як / от, скиньте / но, взяв / таки;
- Б) таки / зробили, ну / й, вдарили / ж / таки, коли / небудь;

В) невже / сказав, саме / це, навряд / чи / справились, коли / сь; Г) так / от, майже / вчасно, говорив / же, аби / хто, будь / хто.

40. В якому рядку всі дієслова пишуться окремо з часткою не:

- А) (не) можу, (не) знаєш, (не) скажу, (не) дізнаєшся;
- Б) (не) малюю, (не) бачиш, (не) кричить, (не) навидить;
- В) (не) варити, (не) співати, (не) волити, (не) вчити;
- Г) (не) хтувати, (не) щастить, (не) чути, (не) ставити.

41. Позначте речення, в якому є безособове дієслово:

- А) Люблю, коли духмяно пахне акація.
- Б) У небі зоріє Чумацький Шлях.
- В) У хаті щось грюкнуло.
- Г) Загримів грім на небі.
- Д) У повітрі вже пахне весною.

42. Знайдіть помилкове дієслівне словосполучення: А) ухвалити закон; Б) розповсюдити журнали; В) прийняти участь; Г) поширити досвід.

43. Складним називають речення, в якому:

- А) одна граматична основа;
- Б) два головні члени речення;
- В) є другорядні члени речення;
- Г) є однорідні члени речення;
- Д) дві та більше граматичні основи.

44. За метою висловлення речення поділяють на:

- А) прості, складні, ускладнені;
- Б) розповідні, питальні, спонукальні;
- В) двоскладні, односкладні, окличні;
- Г) поширені, непоширені, заперечні; Д) означено-особові, неозначено-особові, називні.

45. Якого різновиду неповних речень не існує? А) еліптичних; Б) спонукальних; 46. В) ситуативних; Г) контекстуальних.

47. Простий дієслівний присудок не може бути виражений:

- А) дієсловом у формі будь-якого способу, часу й особи;
- Б) дієслівною формою, ускладненою службовими частинами мови або повторенням дієсловаприсудка;
- В) іменником у називному, родовому й орудному відмінках без прийменника й у непрямих відмінках із прийменниками; Г) фразеологічними зворотами дієслівного характеру.

)
)

48. Однорідні члени речення – це...

- А) члени речення, що пояснюють один і той самий член речення та виконують однакову синтаксичну функцію;
- Б) смислове й інтонаційне виділення другорядних членів речення з метою надання їм більшої самостійності;
- В) конструкції, за допомогою яких мовець виражає своє ставлення до висловленої ним думки;
- Г) члени речення, що конкретизують або уточнюють той член речення, з яким вони пов'язані однією синтаксичною функцією.

49. Підкресліть номер речення, ускладненого однорідними підметами.

- А) Класична література лишила нам великі заповіді: правдивість, відданість народів, ідеали братерства і гуманізму (О. Гончар).
- Б) Під літнім небокраєм мене стрічають друзі і знайомі... (А. Малишко).
- В) Праця людини – окраса і слава, праця людини – безсмертя її (В. Симоненко).
- Г) Тихі води дніпрові я стрічав у дорозі, сині хмари, діброви, спілі ранки та грози (А. Малишко).
- Д) Усмішка твоя – єдина, мука твоя – єдина, очі твої – одні (В. Симоненко).

50. Порушення прямого порядку слів у реченні: А) логічний наголос; Б) епітет; В) інтонація; Г) звертання; Д) інверсія.

51. Підкресліть номер рядка, в якому всі слова належать до офіційноділового стилю:

- А) сонцесяйний лик, греблю гатити, призначити конференцію;
- Б) протилежний кут, поставити дослід, узагальнити висновки; В) прийняти рішення, винести ухвалу, вжити заходів;
- Г) безхмарне небо, пекти раків, морські припливи.

52. Підкресліть номер рядка, в якому допущено пунктуаційну помилку.

- А) Уклін земний, працівникам землі! Вам, сіячі, плугатарі, – спасибі (М. Рильський).
- Б) Я єсть Людина, в боротьбі зміцніла, в труді завзята, в творчості жива... (М. Бажан).
- В) Ні вража лють, ні лжа, ні спроба збройна мене не відвернула від мети (М. Бажан).
- Г) Червону руту не шукай вечорами, – ти у мене єдина, тільки ти, повір (В. Івасюк).
- Д) Слово, моя ти єдина зброє, ми не повинні загинуть обоє (Л. Українка)

53. Конструкції, які виражають у реченні якісь додаткові повідомлення: А) вставні слова; Б) вставлені конструкції; В) порівняльний зворот; Г) звертання.

54. Речення, в якому одна граматична основа, називається: А) двоскладним; Б) односкладним; В) простим; Г) складним.

55. Розрізняють такі способи підрядного зв'язку у словосполученні:

- А) мети, причини, часу;
- Б) узгодження, керування, прилягання;
- В) головний, залежний, другорядний;
- Г) єднальний, протиставний, розділовий;
- Д) сурядний, сполучниковий, безсполучниковий.

56. Дослівно наведений уривок з якогось тексту для підтвердження або ілюстрації тієї чи іншої думки: А) пряма мова; Б) невласне пряма мова; В) цитата; Г) монолог; Д) діалог.

57. Підкресліть номер рядка, в якому не виділено порівняльний зворот.

- А) Це струнке і гнучке слово п'янить мене, мов пісня, мов золота струна (І. Микитенко).
- Б) Невістка як з хреста знята (П. Мирний).
- В) Пучечки соснових гілок стелились на небі як дороге гаптування на блакитному шовку (М. Коцюбинський).
- Г) Я сьогодні розумію це як виклик долі (І. Вільде).
- Д) Веселі, сині, як небо, очі світилися привітно і ласкаво (І. Нечуй-Левицький).

58. Підкресліть номер рядка, в якому допущено пунктуаційну помилку.

- А) Люблю слова, що повнодзвонні, як мед, пахучі та п'янкi, слова, що в глибині бездонній пролежали глухі віки (М. Драй-Хмара).
- Б) Співаю те, що в світі бачу, що в серце або в мозок впало, то засміюся, то заплачу, сміху немого, сліз немало (Б. Лепкий).
- В) О чужинче! Не знаю хто ти, хто, і звідкіля (П. Тичина).
- Г) У вічності, де світла струм тече, повільно крутяться колеса часу, що на верстаті золотому тче свій килим різнобарвний (Ю. Клен).
- Д) Якби зірким спромігся оком ти в докінченості цілість охопити, то знав би, що прямуєш до мети, яка у вічності буде світити (Ю. Клен).

59. Відступ управо в початковому рядку, яким починається виклад нової думки в документі, а також фрагмент тексту між двома такими відступами: А) рубрикація; Б) нумерація; В) абзац; Г) структуризація.

60. Укажіть, у якому рядку наведено синтаксичні синоніми:

- А) завірюха, хуртеча, завія, хуга, хурделиця;
- Б) прибути із села Мирне – Мирного; зарахувати до відділу – у відділ; пісня матері – материнська пісня;
- В) Слово до слова – зложиться мова (Нар. тв.).

)
)

Г) Два золоті герби горять під коронами сосен (Л. Костенко)

61. Стилiстична фiгура, що є ускладненим простим, а частiше багаточленним складним реченням (iнколи низкою речень), яке характеризується повнотою й завершенiстю змiсту, iнтонaцiйно-логiчним подiлом на двi частини (попередню й заключну): А) перiод; Б) складне синтаксичне цiле; В) текст; Г) речення з прямою мовою.
62. Член перiоду, який вимовляється з поступово наростаючим пiдвищенням голосу: А) протазис; Б) аподозис; В) просаподосис; Г) анадиплосис.
63. Перiод, що починається з висновкової частини: А) класичний; Б) обiрваний; В) обернений; Г) обрамлений.
64. Стилiстична фiгура, яка зв'язує повтором окремих слiв чи словосполучень початок i кiнець сумiжних мовних одиниць (абзац, строфа) або й однiєї одиницi (речення чи вiршовий рядок): А) анафора; Б) епiфора; В) епанафора; Г) анепiфора; Д) парцеляцiя
65. Об'єднання самостiйних речень у бiльшi вiдрiзки мовлення: А) складна синтаксична конструкцiя; Б) перiод; В) складне синтаксичне цiле; Г) ускладнене речення; Д) односкладне речення.
66. Лексичний засiб поєднання речень, що входить до складного синтаксичного цiлого: А) спiввiдношення видо-часових i способових дiєслiв-присудкiв; Б) порядок слiв i речень; В) повторення окремих слiв iз попереднього речення; Г) паралелiзм побудови речень; Д) сполучники з приєднувальним значенням.
67. Який компонент вiдсутнiй у складному синтаксичному цiлому? А) кiнцiвка; Б) кульмiнацiя; В) зачин; Г) середня частина.
68. Журбою бiдi не пособиш. З'ясуйте вид поданого односкладного речення: А) означено-особове Б) неозначено-особове В) узагальнено-особове Г) безособове
69. Усi роздiлові знаки вжито правильно у реченнi: А) Якщо ви вдало виберете працю i вкложите в неї всю свою душу то щастя само вас знайде.

- Б) Здоровенний дуб розлігся розширився своїм кострубатим гіллям так що аж темно під ним.
 В) Багато струмків народжується тут, високо в горах, де росами опадають тумани, де хмари часто сіють дощі.
 Г) Тепер я бігаю в поле й годинами слухаю як в небі співають хори, грають цілі оркестри.
 Д) І вже коли ти похитнувсь у слові вважай, що похитнувсь у собі.

70. Другорядні члени речення це:

- А) підмет, присудок, тире, додаток
 В) означення, додаток, обставина
 Б) вставні слова, двокрапка, кома
 Г) дужки, лапки, звертання

71. Двокрапка має стояти в реченні:

- А) Мовчить мій цілий світ...загорнутий в легкі словесні целофани.
 Б) Поезія...це завжди неповторність...якийсь безсмертний дотик до душі.
 В) І на тім рушникові оживе все знайоме до болю...і дитинство, й розлука, й вірна любов.
 Г) Срібним маревом повиті...біля сіл стоять тополі.

72. Вставне слово вжито у реченні:

- А) Небо, очевидно, захмарене, бо на ньому - ані вогника.
 Б) У всьому людському я хочу шукати красу, себто істину.
 В) Трійця – п'ятдесятий день від Великодня.
 Г) А душа його проте ніжна. Д) Мудра скарбниця – то пам'ять людська.

73. Вкажіть складнопідрядне речення:

- А) Вишні відцвітали, і блідо-рудуваті пелюстки вкривали землю.
 Б) Літо біжить підстрибуючи – зима іде похнюпившись.
 В) Як добре те, що смерті не боюся і не питаю, чи тяжкий мій гріх.
 Г) Ми бачились давно – три вічності минуло.
 Д) Не тільки тужна пісня лилася зі змученої душі матері, а й протікали сльози гарячі.

74. Вкажіть складносурядне речення:

- А) Щоб шанувати, треба мати талант, щоб заздрити – таланту не треба.
 В) Душа пройшла всі стадії печалі – тепер уже сміятися пора.
 Г) Грім не гряне – мужик не перехреститься.
 Д) Ніч колихала так ласкаво, проте не спалося ніяк.

75. Слова, які відомі всім є

- А) загальноживаними   Б) діалектними

76. Слова, які вживаються тільки жителями певної місцевості, називаються А) діалектними
 Б) місцевими

)
)

77. Слова або вирази, пов'язані з особливостями роботи людей тієї чи іншої спеціальності, професії, називаються
А) спеціальними   Б) професійними
78. Слова, що увійшли в українську мову з інших мов, є А) іншомовними
Б) запозиченими
79. Нові слова, що з'являються в мові, називаються А) неологізмами   Б) новинками
80. Слова, які вийшли з активного вжитку, називаються А) застарілими   Б)
пасивними
81. Стійкі сполучення слів, які за смислом часто дорівнюють одному слову, є
А) фразеологічним зворотом   Б) дієприкметниковим зворотом
82. Стійке сполучення слів виступає ... членом речення А) декількома   Б) одним
83. Морфологія - ... А) Розділ науки про мову, в якому вивчаються частини мови, їхні граматичні ознаки і способи словозміни
Б) Розділ науки про мову, в якому вивчаються синтаксична будова мови, форма і зміст синтаксичних одиниць
84. В українській мові ... самостійних частин мови
А) 5   Б) 6
85. В українській мові ... службових частин мови
А) 3   Б) 4   В) 5
- 84... – частина мови, що означає предмет, відповідає на питання хто? що?, відноситься до певного роду, змінюється за відмінками та числами А) іменник   Б) займенник
85. Іменник має категорії:
А) роду, числа, часу, відміни, відмінка   Б) роду, числа, відміни, відмінка
В) роду, числа, часу, відмінка
- 86... – це частина мови, що виражає ознаку предмета й відповідає на питання який? чий?
А) прислівник   Б) прикметник
- 87... поділяються на якісні, відносні, присвійні
А) прикметник   Б) прислівник

88. Ступені порівняння мають тільки ... прикметники
 А) якісні   Б) відносні   В) присвійні
89. Кількісними і порядковими можуть бути лише ... А) іменники   Б) числівники
90. Числівники поділяються на ...
 А) прості   Б) складні   В) складені
91. Займенник – це ... частина мови, що вказує на предмети, ознаки і кількість, але не називає їх.
 А) самостійна   Б) службова
92. Займенники поділяються на ...
 А) особові, зворотні, питальні, відносні, неозначені, заперечні, присвійні, вказівні, означальні, позаособові
 Б) особові, зворотні, питальні, відносні, неозначені, заперечні, присвійні, вказівні
 В) особові, зворотні, питальні, відносні, неозначені, заперечні, присвійні, вказівні, означальні
93. Дієслово – частина мови, що означає ... і відповідає на питання що робити? Що зробити?
 А) дію, стан, ознаку   Б) дію, стан
94. Дієслова мають ... часові форми
 А) 2   Б) 3   В) 4
95. Дієслова бувають ... виду
 А) недоконаного   Б) дійсного   В) доконаного
96. Дієслова мають ... способи дії
 А) 2   Б) 3   В) 4
- 97... вказує на ознаку предмета за дією
 А) дієприкметник   Б) дієприслівник
98. Дієприслівник має ознаки дієслова і ...
 А) прислівника   Б) іменника   В) прикметника
99. Подібно до прислівника, дієприслівник ... А) змінюється   Б) не змінюється
100. Незмінна частина мови, яка вказує на ознаку дії, предмета чи іншої ознаки, називається ...
)
)

А) часткою   Б) прислівником

101. Незмінна частина мови, яка в сполученні з непрямыми відмінками іменників, займенників та числівників означає напрям, місце, час, причину та ін. і вказує на залежність слів у словосполученні та реченні, називається ...

А) часткою   Б) прийменником   В) вигуком

102. Незмінна частина мови, що поєднує однорідні члени речення і частини складного речення, вказує на різні смислові зв'язки між ними, називається ...

А) сполучником   Б) часткою

103. Незмінна частина мови, яка вносить додаткові смислові відтінки в речення або служить для творення деяких граматичних форм слів, називається ...

А) сполучником

Б) часткою

104. Незмінна частина мови, за допомогою якої виражаються різні почуття, переживання, настрої людини та спонукання до дії, називається ... А) прислівником   Б) вигуком

105. *Дерева ще безлисті, але вкриті бростю, що от-от має розкритись. На озері туман то лежить пеленою, то хвилює од вітру, то розривається, odkриваючи блідо-блакитну воду. В лісі щось загомніло, струмок зашумував, забринів... (Леся Українка).* За стильовими ознаками текст є: А) розмовним;   Б) художнім;   В) науковим.

106. *От стеляться розложисті, як скатерть, зелені левади. Густа, як руно, трава й дрібненька, тонісінька осока доходять до самої води. Подекуди по жовто-зеленій скатерті розкидані темно-зелені куці верболозу, то кругленькі, наче м'ячики, то гостроверхі, неначе топольки. Між м'якими зеленими, ніби оксамитовими, берегами в'ється гадюкою Раставиця... он верби оступились од берега й розсипались купами на зеленій траві...* За стильовими ознаками текст є: А) художнім;   Б) розмовним;   В) науковим.

107. Основне призначення даного стилю — впливати засобами художнього слова через систему образів на розум, почуття і волю читачів, формувати ідейні переконання, моральні якості та естетичні смаки. Це стиль: А) художній;   Б) офіційно-діловий;   В) науковий.

108. Головними ознаками даного стилю є образність, поетичність, естетика мовлення, експресія як інтенсивність вираження, зображуваність (конкретно-чуттєве живописання дійсності — людей, природи, явищ, понять, якостей, властивостей, відношень). Це стиль: А) художній;   Б) публіцистичний;   В) конфесійний.

109. Сфера використання даного стилю мови — це офіційне спілкування в державнополітичному, громадському й економічному житті, законодавство, адміністративно-господарська діяльність. Це стиль:
 А) офіційно-діловий;
 Б) публіцистичний;   В) конфесійний.
110. Головне призначення даного стилю — регулювання ділових відносин мовців у державноправовій і суспільно-виробничій сферах, обслуговування громадянських потреб людей у типових ситуаціях. Його головними ознаками є: документальність (кожний офіційний папір повинен мати характер документа), стабільність (тривалий час зберігає традиційні форми), стислість, чіткість, висока стандартизація значної частини висловів, суворе регламентація тексту. Це стиль: А) науковий;   Б) публіцистичний;
 В) офіційно-діловий.
111. Стиль мови, що має такі підстили (та їх жанри): законодавчий (закони, укази, статuti, постанови); дипломатичний (міжнародні угоди — конвенції, повідомлення — комюніке, звернення — ноти, протоколи); адміністративно-канцелярський (накази, інструкції, розпорядження, довідки, заяви, звіти). Це стиль: А) науковий;   Б) офіційно-діловий;
 В) публіцистичний.
112. Конституція України. Стаття 24. Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. За стильовими ознаками текст є:
 А) розмовним;
 Б) офіційно-діловим;   В) науковим.
113. Заява. Прошу допустити мене до складання іспитів. 4 січня я ліквідував академзаборгованість: склав залік з практичного курсу української мови. За стильовими ознаками текст є: А) розмовним;   Б) офіційно-діловим;   В) науковим.
114. Сфера використання даного стилю — громадсько- політична, суспільно-культурна, виробнича діяльність, навчання. Основне призначення — служити розв'язанню суспільно- політичних питань, активно впливати на читачів, переконувати у справедливості певної ідеї, спонукати їх до творчої діяльності, пропагувати прогресивні ідеї, учення, знання, здоровий спосіб життя. Це стиль:
 А) розмовний;   Б) офіційно-діловий;   В) публіцистичний.
115. Основні мовні засоби даного стилю — це сплав елементів наукового, офіційно-ділового, художнього стилів. З одного боку, у ньому широко використовується суспільно-політична лексика, політичні заклики, гасла, точні найменування (подій, дат, учасників, місця), а з іншого — багатозначна образна лексика, що здатна привернути увагу читача і вплинути на нього, художні засоби — тропи і фігури. Всі лексеми, як правило, чітко

)
)

- поділяються на позитивно-оцінні й негативно-оцінні. Це стиль: А) публіцистичний; Б) офіційно-діловий; В) художній.
116. *Творчий доробок М. Гоголя є суцільний, як у всякого великого митця. І парцелювати той доробок було б заняттям штучним і зайвим. Від «Вечорів», через «Тараса Бульбу» й «Мертві душі» аж до «Листування із приятелями» та «Роздумування над Божественною Літургією» — Гоголь залишається єдиним-неподільним. І, що найважливіше, залишається в річищі українського не так літературного (бо він був перерваний), як культурного процесу. Твердження це можна було б порівняно легко довести й укоментувати. За стильовими ознаками текст є:*
А) художнім;
Б) публіцистичним; В) науковим.
117. Нарис — жанр, у якому на документальній основі, але з використанням художньо-публіцистичних прийомів зображується об'єктивна картина дійсності або порушується важлива суспільна чи виробнича проблема. Фейлетон — жанр гумористичного або сатиричного спрямування. Фейлетони пишуться переважно на злободенні, болісні теми. Памфлет (англ. від назви комедії XII ст. «Памфіліус») — жанр, в якому гостро викривають політичне, суспільне явище чи особу. До якого стилю мови належать вищезазначені жанри:
А) художнього; Б) наукового; В) публіцистичного.
118. Головне призначення даного стилю — систематизування, пізнання світу, служити для повідомлення про результати досліджень, доведення теорій, обґрунтування гіпотез, класифікацій, роз'яснення явищ, систематизація знань, виклад матеріалу, представлення наукових даних суспільству. Головні ознаки стилю: інформативність, понятійність і предметність, об'єктивність, логічна послідовність, узагальненість, однозначність, точність, лаконічність, доказовість, переконливість, аналіз, синтез, аргументація, пояснення причинно-наслідкових відношень, висновки. Це стиль:
А) публіцистичний; Б) офіційно-діловий; В) науковий.
119. Головні мовні засоби даного стилю: абстрактна лексика, символи, велика кількість термінів, схем, таблиць, графіків, зразків-символів, часто іншомовних слів, наукова фразеологія (стійкі термінологічні словосполучення), цитати, посилання, однозначна загальноживана лексика, безсуб'єктність, безособовість синтаксису, відсутність всього того, що вказувало б на особу автора, його уподобання (емоційно-експресивних синонімів, суфіксів, багатозначних слів, художніх тропів, індивідуальних неологізмів). Це стиль: А) науковий; Б) публіцистичний; В) офіційно-діловий.
120. Дисертація — власне науково завершене дослідження, яким відкрито новий напрям у науці, започатковано досі невідомий підхід чи вирішено складну проблему, досліджено

ще невідоме або розв'язано низку завдань, що забезпечать наступний поступ у цій проблемі чи галузі. За стильовими ознаками текст є:

А) художнім;   Б) публіцистичним;   В) науковим.

121. Теоретичний аналіз – це виділення і розгляд окремих сторін, ознак, особливостей, властивостей явищ. Аналіз супроводжується синтезом, він допомагає проникнути в сутність досліджуваних явищ. За стильовими ознаками текст є:

А) художнім;   Б) публіцистичним;   В) науковим.

122. Сфера поширення стилю — культові установи: церкви, монастирі, скити, теологічні навчальні заклади, молитовні будинки, релігійні громади, віруючі родини. Головне призначення стилю — допомагати віруючим у спілкуванні їхніх душ з Богом, зберігати і продовжувати культові ритуали, об'єднувати віруючих одним почуттям щиросердної віри в Бога. Це стиль: А) конфесійний;   Б) публіцистичний;   В) художній.

123. До основних мовних стильових (стилетворчих) засобів стилю належить маркована лексика. Це стилістеми Ісус, Різдво, Великдень, Пасха, Благовіщення, Трійця, піст, причастя, говіння, святий, священник, піп, дяк, диякон, єпископ, митрополит, архімандрит, архієрей, архіпастир, архістратиг, Водохреще, патріархат, літургія, плащаниця, анафема, амвон, врата, олтар, офіра, стихарі, тропарі, престол, псалми, херувими, ангел, архангел, катахізис, церква, ікона, кадило, християнство, хрещення, духовенство, Месія, вознесіння, пророк, гріх, провидіння, монах, чернець, спархія, тощо. Це стиль:

А) художній;   Б) публіцистичний;   В) конфесійний.

124. В якому рядку назва функціонального стилю сучасної української літературної мови є неправильною?

А) розмовний;   Б) літературний;   В) конфесійний.

125. В якому рядку назва функціонального стилю сучасної української літературної мови є неправильною?

А) художній;   Б) публіцистичний;   В) церковний.

126. *Відкриваються Царські ворота і видно престол, осяяний, як Божя оселя. Звідти винесено Євангеліє через північні двері — символ першого, з невідомості, виходу Христа до народу, і повернено через Царські ворота.* За стильовими ознаками текст є:

А) художнім;   Б) конфесійним;   В) науковим.

127. *Брешеш, брешеш, як стара собака! Та й брехати добре не вмієш! У тебе й до того розуму та хисту нема, — кричала Мелашка. В тебе вже розуму, як у дів'явому горщику;*

)
)

стільки, як у твоєї свекрухи! — кричала Мотря, взявшись за два кілки і висунувшись у Лаврінів двір. За стильовими ознаками текст є:

- А) художнім;   Б) розмовним;   В) науковим.

128. *Та це ж ті каторжні Балаши! Хіба ж ви їх не знаєте?* — кричала Мотря до людей. *Та це ж ті іродові Довбиши! Хіба ж ви їх не знаєте?* — репетувала баба Кайдашиха. — *Це ж вона того вовчого заводу з чортячими хвостами. Та годі вам лаятись!* — гукнув з-за тину один чоловік. *Як же годі! Та це ж ті підтикані, задрипані Балаши! Хіба ж ви їх не знаєте? Це ж ті бієвські лобурі, що стариців по ярмарках водять!* — кричала Мотря. — *Он зав'язалась, як на Великдень, а батько ходить по селі з торбами.* За стильовими ознаками текст є: А) художнім;   Б) розмовним;   В) публіцистичним.

129. *Карпе!* — тихо почав Лаврін, дуже охочий до гарних дівчат. — *Скажи-бо, кого ти будеш сватать? Ат! Одчепись од мене,* — тихо промовив Карпо. *Сватай Олену Головківну. Олена кругла, як цибулька, повно-вида, як повний місяць; в неї щоки, мов яблука, зуби, як біла ріпа, коса, як праник, сама дівка здорова, як тур: як іде, то під нею аж земля стугонить. Гарна... мордою хоч пацюки бий: сама товста, як бодня, а шия хоч обіддя гни.* За стильовими ознаками текст є:

- А) художнім;   Б) розмовним;   В) публіцистичним.

130. Оскільки стиль «обслуговує» всіх громадян суспільства, всі верстви українського етносу в їхніх щоденних життєвих потребах, то він має надзвичайно розгалужену, багату лексику. Зпоміж інших стилів його виділяє те, що в ньому широко представлена лексика оцінної, емоційної, вольової конотації і особливо — лексика зниженої конотації (просторічної, фамільярної, вульгарної, інвективної), чого не дозволяє собі жодний інший стиль. Це стиль: А) розмовний;   Б) публіцистичний;   В) конфесійний.

131. Сфера використання даного стилю мови – побутові стосунки з родичами, друзями, знайомими. Мета мовлення – обмін інформацією, думками, враженнями, виховний вплив. Це стиль: А) художній;   Б) публіцистичний;   В) розмовний.

132. Леся Українка до А. Кримського від 5 січня 1902 р. з Сан-Ремо:

Вельмишановний і дорогий товаришу! Я чую, що Ви довідуєтесь від моїх родичів про мою адресу. Се ж, видно, Ви хочете подати мені слово привіту, неважаючи на те, що я була до краю негречна до Вас і навіть не обізвалась ні словом подяки на Ваші товариські дарунки, хоч вони глибоко порушили мені серце. Вірте мені, товаришу, коли, приїхавши восени з Буковини, знайшла в своїй київській хаті Ваші книжки, то здалось мені, що се Ви самі зустріли мене на порозі моєї хати і щиро стиснули мені руку. Тепер життя моє монотонне, як в санаторії, оживляється тільки листами з України та з інших сторін, де живуть прихильні до мене люди. Оживіть і Ви моє пробування на чужині Вашим щирим і завжди цінним для мене словом, — воно мені не тільки на чужині жадане. Тим часом будьте здорові.

Стискаю Вашу руку, мій товаришу. Л. Косач За стильовими ознаками текст є: А) художнім; Б) розмовним; В) епістолярним.

133. *Здрастуй, друже! Прохаєш дати тобі поради щодо майбутнього життя твого і становища, особливо про те, з якими друзями підтримувати тобі зв'язок. Ти чиниш розсудливо, що заздалегідь піклуєшся про своє майбутнє...Але дзвін кличе мене до грецького класу. Тому якщо тобі бажано буде поговорити в інший час про те ж саме, ти мені невдовзі напиши. Так ми будемо вести бесіду про святі справи, а тим часом і стиль буде вироблятися.*

Твій найближчий друг Григорій Сковорода. За стильовими ознаками текст є: А) художнім; Б) епістолярним; В) публіцистичним.

134. Цей стиль суттєво й своєрідно відрізняється від усіх інших стилів. Мовлення цього стилю має тільки писемну форму вияву, хоча тексти цього стилю (записки, мемуари, щоденникові записи, приватні листи) можуть бути прочитані і вголос. Це стиль: А) епістолярний; Б) публіцистичний; В) розмовний.

135. Адресант зазвичай розповідає (від першої особи) про певні події і своє ставлення до них, про свій життєвий досвід, інтереси. Етичні переконання, естетичні смаки. Звертання до адресата може бути офіційним, напівофіційним, дружнім, його характер залежить від стосунків між адресатом та адресантом. Це стиль: А) епістолярний; Б) публіцистичний; В) розмовний.

136. Сукупність мовних засобів вираження, зумовлених змістом і метою висловлювання, це: А) жанр; Б) мовний стиль; В) текст.

137. Слово *серце* вжито в прямому значенні у варіанті: А) щире серце; Б) хворе серце; В) батьківське серце.

138. Слово *сміється* вжите в переносному значенні в рядку: А) синок сміється; Б) сонце сміється; В) сміється від задоволення.

139. *Дерева ще безлисті, але вкриті бростю, що от-от має розкритись. На озері туман то лежить пеленою, то хвилює од вітру, то розривається, odkриваючи блідо-блакитну воду. В лісі щось загомніло, струмок зашумував, забринів... (Леся Українка).* За стильовими ознаками текст є: А) розмовним; Б) художнім; В) науковим.

140. До емоційно забарвленої лексики належать усі слова рядка: А) дівчисько, второпати, роззява, базікати; Б) беркицьнутись, козаченько, повчання, мамусю; В) рученьки, проміння, вітрище, батько, самісінький.

)
)

141. У реченні «Дуже цінним органічним добривом є ... попіл» пропущено слово:

- А) дерев'яний;   Б) деревний;   В) деревинний.

142. Синоніми наведено в рядку:

- А) зустрічати гостя – проводжати гостя;
Б) жвавий хлопчина – прудкий хлопчина;
В) будівельний кран – водопровідний кран.

143. Синоніми наведено в рядку: А) процент – відсоток;   Б) розбещений – розпещений;
В) група ризику – група крові.

144. Фразеологічний зворот ужито в рядку:

- А) мелодія лине, як дніпрова вода; Б)
Людська заздрість – гірша, як слабість;
В) Ішов би робити, а не байдики бити!

145. Омоніми наведено в рядку:

- А) авторитет – репутація;
Б) акт (документ) – терористичний акт;
В) афект – ефект.

146. Різнокореневі антоніми наведено в рядку:

- А) доля – недоля, чесний – безчесний;
Б) надія – безнадія, друг – недруг;
В) зустріч – розлука, сміливець – боягуз.

147. Слова повсякденного вжитку, до яких належать не лише слова, якими користуються всі носії мови незалежно від фаху, віку, статі, це: А) активна лексика;   Б) пасивна лексика;
В) неологізми.

148. Граматично правильне продовження речення «Обираючи стиль одягу,..» подано в рядку:

- А) витрачається багато часу;   Б) зважайте на певні норми;
В) підкреслюється індивідуальність.

149. Граматично правильно утворено словосполучення:

- А) програміст по професії;   Б) відправити по пошті;   В) виплатити по сто гривень.

150. Орфографічну помилку допущено в слові:

- А) замріяний;   Б) безжурний;   В) невичерпний.

151. Доберіть до фразеологізма антонім: як на долоні

- А) як у тумані;   Б) як свиня на коня;   В) як на пожежу.

152. Доберіть до фразеологізма антонім : як бджіл у вулику

- А) як свиня на коня;   Б) як на пожежу;   В) як у ката сліз.

153. Доберіть до фразеологізма антонім: як дві краплі води

- А) як свиня на коня;   Б) як сіру муху з'їсти;   В) як камінь під гору котити.

154. Виділені слова є омонімами у рядку:

- А) *Слово*, чому ти не твердая криця!   -   *Слово* – срібло, мовчання – золото.
 Б) Вона зрозуміла душевний *стан* гостя.   -   У хлопця плечі широкі, *стан* високий.
 В) Рідна *земля* і в жмені мила.   -   *Земля* – хлібодарка і медоносиця.

155. Омоніми використано в реченні:

- А) Ти будь не скупердяй, не скнара і знай батьківські заповіді.
 Б) Веснонько любая, часу не гай, якнайскоріше прилинь у наш гай.
 В) Народові потрібні не виграні битви, не втішання славою і волею, а майбуття.

156. Омоніми використано в реченні:

- А) Щире слово й добре діло душу й серце обігріло.
 Б) Господь посилає нам мудрості й сили і хранить Україну нині, прісно й вовік.
 В) Міг би його поганити – не хочу вуст поганити.

157. Антоніми використано у словосполученнях:

- А) зустрічати гостя – проводити гостя;
 Б) жвавий хлопчина – прудкий хлопчина;
 В) будівельний кран – водопровідний кран.

158. Синонімічний ряд утворюють слова:

- А) ідеальний, уявний, ілюзорний, примарний; Б) спільність, згода, спільнота, договір;
 В) досить, доволі, вистачить, годі.

159. Із поданих у дужках синонімів кожен із варіантів можливий у реченні:

- А) На узліссі розкинув своє гілля (віковий, древній) дуб.
 Б) Щось сьогодні такий (довгий, тривалий) день!

)
)

В) І в кого цей хлопець удався такий (вайлуватий, незграбний)?

160. Із поданих у дужках синонімів кожен із варіантів можливий у реченні:

- А) (Ретельні, проникливі) дослідження археологів підтверджують слова Геродота.
- Б) Представники різних поколінь не завжди (здатні, здібні) порозумітися.
- В) Ми стояли, зачаровані (дивною, прекрасною) музикою весняних лугов.

161. Із поданих у дужках слів кожен із варіантів можливий у реченні: А) Рекламу розмістили в найбільш (людних, людяних) місцях міста.

- Б) Зрілість людська виростає з боротьби. Часто з боротьби зі своїми сумнівами (ваганнями, коливаннями).
- В) На фото: П. Тичина – у центрі, М. Вінграновський (зліва, ліворуч), В. Шевчук (справа, праворуч).

162. НЕ МОЖНА замінити поданим у дужках варіантом виділене слово в реченні:

- А) Архітектор наголосив (підкреслив), що проект слід виконати вчасно.
- Б) За мить вантажна машина зникла (щезла) з очей.
- В) Технічний персонал змарнував (згаяв) багато часу на підготовчі роботи.

163. НЕ МОЖНА замінити поданим у дужках варіантом виділене слово в реченні:

- А) Діти безтурботно (безпечно) гралися на проїжджій частині вулиці.
- Б) Усяке друковане слово мало своє місце на полицках цієї бібліотеки (книгозбірні).
- В) Максимові Рильському була властива (притаманна) любов до людини і природи.

164. НЕ МОЖНА замінити поданим у дужках варіантом виділене слово в реченні:

- А) За високими осокорами почало світліти (світлішати) небо.
- Б) Ми не хотіли брати участь у цих темних (підозрілих) справах.
- В) Молоко дуже корисне (корисливе) для молодого організму.

165. НЕ МОЖНА замінити поданим у дужках варіантом виділене слово в реченні:

- А) Активно розвивається співробітництво між двома країнами в науковій і культурній галузях(царинах).
- Б) У 1939 році виникла реальна воєнна (військова) загроза мирному життю країн Європи
- В) Усім працівникам належить (треба) пройти інструктаж з техніки безпеки.

166. Виділене слово вжито у невластивому для нього значенні в реченні:

- А) Тактичні заняття допомагають військовим удосконалити професійну підготовку.
- Б) Керівництво армії розробляє нові тактичні прийоми оборони.
- В) Наш командир – дуже тактична людина.

167. Виділене слово вжито в невластивому йому значенні в реченні:

- А) Два примірники словника присутні в кабінеті.
- Б) Вантажне відділення розташоване на першому поверсі.
- В) Ялту вважають одним із найпопулярніших курортів.

168. Фразеологічний зворот ужито в реченні:

- А) Часу було обмаль, а він усе одно бив байдики.
- Б) Побачивши великий натовп людей, перехожі дивувалися.
- В) Величезна сила криється в людському розумі.

169. Фразеологічний зворот ужито в реченні: А) Вір до кінця у власні сподівання.

- Б) Дивлюсь на сині обрії землі з калинових небес моєї долі.
- В) Його постійною мрією було швидше вийти в люди.

170. Фразеологічний зворот ужито в реченні:

- А) Митцю не треба нагород, його судья нагородила.
- Б) Сказано по струні ходити – і ходи.
- В) Дніпро манив нас маревом води.

171. Значення «надумане мірило упередженої людини, яка підганяє під нього факти дійсності» має фразеологізм:

- А) піррова перемога;
- Б) прокрустове ложе;
- В) дамоклів меч.

172. Неправильно визначено значення фразеологічного звороту:

- А) надути губи – образитись, виявити невдоволення;
- Б) спустити на землю – змусити когось не втрачати почуття реальності;
- В) рильце в пушку – про когось привітного й лагідного.

173. Значення «замаскований спосіб висловлення думки з натяками і недомовками» має фразеологізм:

- А) піррова перемога;
- Б) езопівська мова;
- В) геростратова слава.

174. Значення «надзвичайні зусилля, спрямовані на досягнення чого-небудь непосильного, які не дають бажаних результатів, є безплідними» має фразеологізм:

- А) сізіфова праця;
- Б) підвести під монастир;
- В) вкрутити хвоста.

175. Не збігається за значенням з іншими фразеологізм:

- А) обламати роги;
- Б) підвести під монастир;
- В) збити пиху.

)
)

176. Значення фразеологічного звороту снувати химери:

- А) вигадувати що-небудь; фантазувати;
- Б) інтригувати когось;
- В) домагатися чого-небудь від когось.

177. Фразеологізм – синонім до слова хитрувати:

- А) заплющувати очі;   Б) замилювати очі;   В) замазувати очі.

178. Фразеологізм – синонім до слова засоромитися:

- А) як рак свисне;   Б) пекти раків;   В) показати, де раки зимують.

179. Синонімічними є фразеологічні звороти:

- А) і води не замутиль – хоч у вухо бгай;
- Б) бентежити кров – не чути землі під собою;
- В) закрутити веремію – укрутити хвоста.

180. Антонім до фразеологізму хоч в око стрель є в реченні: А) Ситуація – хоч крізь землю провалися.

- Б) Сьогодні надворі ясно, хоч голки збирай.
- В) Тихо довкола, хоч мак сій.

181. Виділене слово вжито в прямому значенні в реченні:

- А) Холодні осінні тумани *спускають* на землю мокрі коси.
- Б) У чужу душу *не влізеш*.
- В) *Приходять* друзі, виринають у пам'яті спогади.

182. Виділене слово вжито в переносному значенні в реченні: А) *Сміються* в сонці золотому річки, і села, і поля.

- Б) Я *шукав* усе світле в дорозі і в людях.
- В) Найдужче у житті *цінував* я хліб.

183. Синонімами до слова гнздати є всі слова, окрім:

- А) приборкувати;   Б) затамовувати;   В) упокорювати.

184. Високі дерева, підіймаючи на/зустріч сонцю своє густе гілля, оточують її з усіх боків. Синонімом до слова «підіймаючи» може бути:

- А) підносячи;   Б) підвищуючи;   В) підтягаючи.

185. Багатозначні слова це:

- А) які мають одне значення;   Б) які мають кілька значень;

В) які вживаються в прямому і в переносному значенні.

186. В якому словосполученні слово вжите в переносному значенні:

А) на крилах думки;   Б) світло сонця;   В) золота сережка.

187. Яке слово вважається багатозначним?

А) ручка;   Б) область;   В) адрес.

188. Лексика це -

А) звуки мовлення;   Б) знаки письма;   В) сукупність слів нашої мови.

189. Антонім до слова пізній є:

А) вечірній;   Б) нічний;   В) ранній.

190. Що називається антонімами?

А) слова, однакові за звучанням, але різні за значенням;
Б) слова, протилежні за значенням, але близькі за написанням;
В) слова з протилежним значенням.

191. Знайдіть рядок із діалектизмами:

А) вуйко, кептарик, легінь, чічка, бараболя;
Б) універ, препод, пара, мажор, паті;
В) океанавт, ергономіка, гідропоніка, біоніка.

192. Слова боярин, осавул, уста, лик, панщина є:

А) діалектизмами;   Б) професіоналізмами;   В) архаїзмами.

193. Знайдіть рядок із діалектизмами:

А) когут, колиба, калабаня, черес;
Б) ликувати, відати, возвеличувати, ланити;
В) аул, чайхана, аксакал, тамада.

194. Пари слів негода-незгода, еміграція-імміграція, дебатовати-дебютувати, є:

А) синонімами;   Б) паронімами;   В) омонімами.

195. Неправильно визначено значення фразеологічного звороту:

А) надуті губи – образитись, виявити невдоволення;
Б) спустити на землю – змусити когось не втрачати почуття реальності;
В) рильце в пушку – про когось привітного й лагідного.

)
)

196. Значення фразеологічного звороту снувати химери:

- А) пліткувати про щось;
- Б) домагатися чого-небудь від когось;
- В) фантазувати про щось.

197. Установіть відповідність між фразеологізмом та його тлумаченням Золота молодь:

- А) талановиті молоді люди, які не можуть реалізувати себе;
- Б) розбещені діти багатих батьків; В) молоді підприємці, які забезпечують собі високий рівень життя.

198. Установіть відповідність між фразеологізмом та його тлумаченням: Сім п'ятниць на тиждень:

- А) часта й легка зміна своїх рішень;
- Б) можливість вибору різноманітних варіантів;
- В) безпорадність у будь-яких справах.

199. Установіть відповідність між фразеологізмом та його тлумаченням Хоч греблю гати: А) безрезультатно; Б) дуже просто; В) дуже багато.

200. Знайдіть професіоналізми:

- А) хлібороб, пекар, професор, учень;
- Б) логарифм, синтез, пунктуація, приклад;
- В) зрошення, культивация, меліорація, дискування.

ТЕСТ № 2

1. Під сукупністю усіх граматичних форм, усіх слів, усіх особливостей вимови й наголосу людей, що користуються українською мовою як рідною, розуміємо: А) літературну мову; Б) державну мову; В) загальнонародну мову.
2. Закріплена законодавством мова, вживання якої обов'язкове в органах державного управління та діловодства, установах та організаціях, у державних закладах освіти, це: А) державна мова; Б) літературна мова; В) загальнонародна мова.
3. Яка мовна норма порушена у словах журі, конвейер, дезинфекція: А) лексична; Б) морфологічна; В) орфографічна.
4. Яка мовна норма порушена у словосполученнях прийшло повідомлення, наступила зима, вірна відповідь, на протязі року: А) морфологічна; Б) стилістична; В) лексична.

5. Яка мовна норма порушена у словосполученнях **самий перший**, на протязі дня, користується авторитетом:
- А) морфологічна;   Б) стилістична;   В) лексична.
6. Вища форма загальнонародної форми - це:
- А) територіальні діалекти;   Б) наріччя;   В) сучасна українська літературна мова.
7. Мовний стиль - це:
- А) різновиди текстів різного стилю;
- Б) сукупність мовних засобів вираження, зумовлених змістом і метою висловлювання;
- В) різновид національної мови, який є засобом, спілкування людей, об'єднаних спільністю території.
8. Державна мова - це:
- А) закріплена традицією або законодавством мова, вживання якої є обов'язкове в органах державного управління та діловодства;
- Б) єдина національна мова українського народу;
- В) вища форма загальнонародної форми.
9. Літературна мова - це: А) національна мова;
- Б) унормована, відшліфована форма загальнонародної мови, що обслуговує найрізноманітніші сфери суспільної діяльності людей;
- В) нижча форма загальнонародної мови.
10. Українська мова належить до:
- А) західнослов'янської групи; Б) південнослов'янської групи; В) східнослов'янської групи.
11. Сукупність загальноприйнятих правил реалізації мовної системи, що закріплюються в процесі суспільної комунікації – це: А) орфоепічні норми;   Б) стилі української літературної мови;   В) мовна норма.
12. У котрому рядку є слова, не характерні для офіційно-ділового стилю?
- А) порядок денний, відповідно до інструкції;
- Б) замилувати очі, директриса підприємства;
- В) За власним бажанням, заступник начальника відділу.
13. Котре речення з пояснювальної записки відповідає вимогам офіційно-ділового стилю?
- А) Я не відвідав останню пару в п'ятницю в зв'язку з тим, що мені терміново треба було бути вдома, і тому я пішов на поїзд раніше, не відвідавши лекції по історії.
- Б) Я не був на заняттях з 10 до 15 жовтня 2012 року через хворобу. Довідку додаю.
-)
-)

В) Я не прийшов на пару у зв'язку з тим, що я був хворий і сидів вдома.

14. Які мовні норми порушено в поданих словосполученнях: лишати студента стипендії; заказати квиток на поїзд?

А) лексичні;   Б) орфоепічні;   В) синтаксичні.

У котрому рядку є слово, якого не використовують в офіційно-діловому стилі?

А) діяти за наказом, директор скликав нараду;
 Б) акт підписали члени комісії, відповідно до закону;
 В) згідно з інструкцією, члени колективу почимчикували на нараду.

16. У котрому рядку подано речення з офіційно-ділового стилю?

А) До заяви додаю такі документи.
 Б) Через народження дитини мушу взяти академку.
 В) У старших класах я чудово вчився.

У котрому реченні є лексико-стилістичні помилки?

А) До уваги приймається будь-яка інформація на рахунок путівок.
 Б) Молодий викладач вимогливо ставиться до студентів.
 В) На мою адресу надійшов грошовий переказ і чотири листи.

У котрому реченні немає лексико-стилістичних помилок?

А) Політики досі не сформували єдиного виборчого блоку.
 Б) Студент зробив вірний переклад з іспанської мови.
 В) Я заказала перстень у ювелірній майстерні.

19. У котрому рядку всі словосполучення правильні?

А) взяти участь, згідно до постанови;
 Б) приймати участь, відповідно до постанови;
 В) брати участь, згідно з постановою.

20. У котрому рядку всі словосполучення неправильні?

А) вищий учбовий заклад, більша половина працівників; Б) значною мірою, за сімейними обставинами;
 В) об'єм виконаних робіт, науковий ступінь.

У котрому реченні немає стилістичних помилок?

А) Незважаючи на складні завдання, студенти успішно написали контрольну роботу.

- Б) Приїхавши додому, у мене появились цікаві ідеї.
 В) Я не придала даному питанню ніякого значення.
22. У котрому рядку порушено лексико-стилістичні норми?
 23. А) У січні місяці, вільна вакансія.
 Б) Офіційний документ, зважаючи на викладене вище.
 В) Вжити заходів, у разі потреби.
24. У котрому рядку вжито слово в прямому значенні?
 А) довести до абсурду;   Б) довести додому;   В) довести до відома.
25. У котрому рядку всі подані слова є синонімами?
 А) унікальний, оригінальний, винятковий, ексклюзивний, особливий; Б) стереотипний, однотипний, типовий, шаблонний, комплексний;
 В) шукати, знаходити, нищпорити, розшукувати, відшукувати.
26. У котрому рядку правильно підібрано синонім до слова менеджмент?
 А) реклама;   Б) продаж;   В) управління.
27. У котрому рядку правильно дібрано синонім до слова субординація? А) розташування;
 Б) підпорядкування;   В) використання.
28. Котре з поданих слів є синонімом до слова асиміляція? А) уподібнення;
 Б) розбіжність;   В) суперечність.
29. У котрому рядку правильно вжито пароніми?
 А) громадянський транспорт, громадський порядок; Б) ефектний бальзам, ефективний вигляд;
 В) освітлена вулиця, освічена людина.
30. У котрому рядку правильно вжито пароніми?
 А) домашня адреса, вітальний адрес;
 Б) військовий парад, воєнний інститут;
 В) спостережливий пункт, спостережна дитина.
31. У котрому рядку є лексичні помилки?
 А) на протязі дня, оголошення, ліки, каплі;
 Б) надіслати поштою, пояснювальна записка;

)
)

В) дотримуватися дистанції, розпочати роботу.

32. У котрому рядку правильно подано значення іншомовних слів?

- А) інтелектуальний – розумовий, інституція – заклад;
- Б) конфуз – ніяковість, маневрувати – блукати;
- В) інстинктивний – підсвідомий, превалювати – запобігати.

33. У котрому рядку неправильно утворено словосполучення з іншомовними словами?

- А) автентичні джерела;   Б) кінцева преамбула;   В) рентабельне підприємство.

34. Запозиченим є термін:

- А) бухгалтер;   Б) замовник;   В) речення.

35. Власне українським є термін: А) відсоток;   Б) бюджет;   В) процент.

У котрому рядку всі словосполучення правильні?

- А) грошовий перевод, порушити питання;
- Б) підняти питання, прийти по адресу;
- В) прийти за адресою, значною мірою.

Що в українській літературній мові означає слово заказати? А) наказати виконати що-небудь;   Б) замовити;   В) заборонити.

37. У котрому рядку обидва слова можна поєднати за змістом зі словом відношення?

- А) міждержавні;   Б) ринкові;   В) геометричні.

У котрому рядку вжито слово, яке не можна поєднати зі словом знімати?

- А) пальто;   Б) кіно;   В) квартиру.

39. Що означає слово пильний в українській мові? А) брудний;   Б) заповошений;   В) уважний.

40. У котрому рядку є тавтологічні словосполучення?

- А) народна творчість, складний процес, аргументи і факти;
- Б) передовий авангард, місцеві аборигени, лінгвістична термінологія;
- В) Наукова теза, творче завдання, тривалий процес.

41. У котрому рядку немає тавтологічних словосполучень?

- А) вільна вакансія, неоціненна цінність, патріотичне виховання;

- Б) національна ідея, давальний відмінок, доречне слово;
 В) інша альтернатива, залізне алібі, соціологічне опитування.
42. У котрому рядку подано словосполучення без тавтології та плеоназму?
 А) у січні місяці;   Б) виконати роботу;   В) Моя власна думка;
43. У котрому рядку подано словосполучення без тавтології та плеоназму? А) колишній експрем'єр;   Б) основний лейтмотив;   В) подарунок на згадку.
44. У котрому рядку подано словосполучення без тавтології?
 А) перший дебют;   Б) таке саме аналогічне рішення;   В) моя біографія.
45. У котрому рядку слово задача вжито в правильному значенні? А) математична задача;
 Б) бойова задача;   В) термінова задача.
46. У котрому рядку не порушено лексичних норм? А) перевести на українську мову;
 Б) перевести через дорогу; В) перевести гроші поштою.
47. Котре з іншомовних слів має значення “привласнення авторства на чужий твір”?
 А) дискримінація;   Б) плагіат;   В) спекуляція.
48. У котрому рядку подано правильне значення іншомовного слова превалювати?
 А) підпорядкувати;   Б) зосереджувати;   В) переважати.
49. Утвердження української мови як державної неможливе без:
 А) функціонування її в судочинстві;
 Б) створення такої мовної ситуації, за якої українська мова мала б усі можливості безперешкодного вживання; В) територіальних діалектів.
50. Виберіть рядок, де використано фразеологізми, які походять із професійного мовлення.
 А) грати першу скрипку, сходити зі сцени;
 Б) рубати під самий корінь, замилювати очі;
 В) напускати туману, сидіти склавши руки.
51. В українській мові зв'язки, які виникають між людьми в процесі спілкування, співжиття, співпраці, це:
 А) взаємини;   Б) відносини;   В) відношення.
-)
)

52. В українській мові книжка, яка містить твори, як правило, одного автора, зібрані за певним принципом, це:

А) збірка;   Б) збірник;   В) зібрання.

53. Літеру е на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка:

А) випещ..ний, долон..чка, удалеч..ні, овоч..сховище;

Б) книж..чка, корен..плоди, город..на, б..нтежити;

В) випл..каний, гус..ниця, защ..друвати, л..ментувати.

54. Літеру е на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка:

А) зал..вати, майст..р, леб..диний;

Б) ос..литися, к..шеня, л..дацюга;

В) д..ржати, тр..мтіти, щєб..тати.

55. Літеру е на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка:

А) б..нтежити, вер..тєно, Водохр..ще, горл..чка, мар..во;

Б) благоч..стивий, ластов..ня, запром..нитися, блюд..чко, дал..на;

В) долон..чка, сут..ніти, зат..сатися, дуж..чка, закор..нілий.

56. Літеру е на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка:

А) мар..во, кринич..нька, мереж..во,
сит..чко; Б) горл..чко, хвил..чка, пр..стол,
любит..ль;

В) горл..чка, служит..ль, стеж..чка, д..віз.

57. Літеру и треба писати в усіх словах рядка:

А) бад..лина, благоч..стивий, кр..хкий, ж..виця;

Б) п'ят..річка, заруч..ни, нев..димка, обітн..ця;

В) нож..чок, печ..во, викор..нити, оз..ратися.

58. Спрощення приголосних на письмі відбувається в усіх словах рядка:

А) волос..ний, особистіс..ний, зліс..ний, зап'яс..ний;

Б) цінніс..ний, виїз..ний, швидкіс..ний, перехрес..ний;

В) тиж..невий, дириген..ський, заздріс..ний, капос..ний.

59. Спрощення приголосних на письмі відбувається в усіх словах рядка:

А) балас..ний, піз..ній, гіган..ський, безсовіс..ний;

Б) зап'яс..ний, зліс..ний, захис..ник, буревіс..ник;

В) заздріс..ний, кіс..лявий, бороз..на, улєс..ливий.

60. М'який знак на місці пропуску пишеться в усіх словах рядка:

- А) кіл..кість, пот..мянілий, Уман..щина, ескадрил..я;
 Б) власниц..кий, нен..чин, боїш..ся, сяд..мо;
 В) павіл..йон, дон..чин, с..огодні, прос..ба.
61. М'який знак на місці пропуску пишеться в усіх словах рядка:
 А) зателен..кати, красун..чик, купал..ський, виріз..бити;
 Б) вигул..кнути, конс..єржка, зат..марити, нац..кувати;
 В) кан..йон, ковз..кий, мал..ва, локал..ний.
62. М'який знак на місці пропуску пишеться в усіх словах рядка:
 А) брин..чати, дозвол..те, боягуз..кий, оган..бити;
 Б) кіл..цевий, красун..чик, монгол..ський, візуал..ний;
 В) різ..бяр, обвін..чати, виріз..бити, зат..марити.
63. М'який знак НЕ пишеться в усіх словах рядка:
 А) землян..ці, яблун..ці, ремін..чик, емул..сія;
 Б) буквар.., брин..чати, т..мяність, чотир..ма;
 В) жін..ці, майбут..нє, мен..ший, бжіл..ці.
64. М'який знак НЕ пишеться в усіх словах рядка:
 А) міл..ярд, ойкан..ня, мен..ший;
 Б) безбат..ченко, змагаєш..ся, віс..сю;
 В) ін..ший, жен..шень, спіл..чанський.
65. Апостроф ставиться в усіх словах рядка:
 А) В..ячеслав, кар..єра, пів..ящика, медв..яний;
 Б) верб..я, міжгір..я, дзв..якнути, без..ядерний;
 В) зв..ялити, дит...ясла, миш...як, зв...язок.
66. Апостроф ставиться в усіх словах рядка:
 А) кам..яніти, без..ядерний, кур..йозний, медв..яний;
 Б) солов..ї, тьм..яно, кон..юктивіт, грав..юра;
 В) пір..я, пів..ями, прив..ялений, п..єдестал
67. Апостроф ставиться в усіх словах рядка:
 А) пів..яблука, марнослів..я, скип..ятити, без..ініціативний;
 Б) львів..янин, підрум..янений, з..являтися, ф..юзеляж;
 В) подвір..я, пан..європейський, р..яжанка,
 трав..янистий.
68. Подвоєння літер відбувається в усіх словах рядка:

)
)

А) священ..ий, довгождан..ий, блажен..ий,
спросон..я; Б) подорож..ю, Поволж..я, пам'ят..ю,
суцвіт..я;
В) безліч..ю, юн..ат, розкіш..ю, жовч..ю.

69. Подвоєння літер відбувається в усіх словах рядка:

А) зран..я, безсмерт..я, пісен..ий, прочитан..ий;
Б) довгождан..ий, блажен..ий, згуртован..ий,
височен..ий; В) страшен..ий, картин..ий, міськ..ом,
від..зеркалити.

70. Подвоєння літер НЕ відбувається в усіх словах рядка:

А) крос..ворд, буд..изм, іл..юзія, оперет..а;
Б) піц..ерія, гум..анізм, ім..унітет, груп..овий;
В) кристал..ічний, однотон..ий, мас..ивний, кол..екція.

71. Префікс пре- треба писати в усіх словах рядка:

А) пр..вражий, пр..велебний, пр..дивний, пр..святий;
Б) пр..тихий, пр..жовкати, пр..непорочний, пр..дивний;
В) пр..зирливий, пр..глушений, пр..пишний, пр..вірний.

72. Префікс пре- треба писати в усіх словах рядка:

А) пр..зирство, пр..давній, пр..близний, пр..землення;
Б) пр..мужній, пр..пишний, пр..злий, пр..милий;
В) пр..молодий, пр..бережний, пр..старкуватий, пр..сумний.

73. Префікс при- треба писати в усіх словах рядка:

А) пр..тихнути, пр..бережний, пр..буток;
Б) пр..біднюватися, пр..везений, пр..славний;
В) пр..солодити, пр..солодкий, пр..сісти.

74. Префікс с- треба писати в усіх словах рядка:

А) (з, с)понукає, (з, с)плавити, (з, с)класти, (з, с)чепити; Б) (з,
с)твердження, (з, с)хованка, (з, с)постереження, (з, с)сушити;
В) (з, с)формує, (з, с)хибити, (з, с)тримуваний, (з, с)пиляний .

75. Літеру с треба писати в усіх словах рядка:

А) бе..коштовний, ..казати, ..керований;
Б) ..формує, пере..кочити, ..фотографувати;
В) ..тягнути, ро..тлумачити, не..терпний.

76. Усі слова у рядку пишуться разом:

- А) стерео...система, газо...постачання,
сімдесяти...річний; Б) сила...силенна, тишком...нишком,
дво...владдя;
В) держ...банк, метео...служба, хліб...сіль.

77. Усі слова у рядку потрібно писати з малої букви:

- А) ректор, декан, лейтенант, барон;
Б) граф, мавка, червона шапочка, комета галлея;
В) князь, адмірал, киянин, антей.

78. Усі слова (словосполучення) у рядку потрібно писати з великої букви:

- А) республіка єгипет, доктор наук, африканці;
Б) президент україни, ректор університету, вівчарка;
В) західна україна, всесвітня рада миру, афіна.

79. Виділене слово слід писати з малої літери в рядку

- А) Йшли ми до (Ш, ш)евченкового генія духу золотого зачерпнуть!
Б) Озветься знов діброва темнолиста, коли до тебе, хлопче, край села, немов дарунок
теплого дитинства, (Ш, ш)евченкова калина зацвіла.
В) Живе й не вмирає (Ш, ш)евченківська мати, колгоспна кріпачка, забута не раз.

80. Через дефіс пишуться всі слова в рядку

- А) генерал/майор, кіловат/година, міні/комп'ютер
Б) ясно/зелений, ясно/окий, ясно/золотистий
В) вогне/гасник, хліб/сіль, зліт/посадка

81. Через дефіс пишуться всі слова в рядку

- А) сліпучо/білий, вічно/юний, червоно/гарячий, ніжно/рожевий
Б) сніжно/білий, північно/східний, світло/голубий, мовно/літературний
В) гірко/солоний, хіміко/біологічний, західно/український, радіо/фізичний

ТЕСТ № 3

1. Знайдіть синонім до слова ВЕРЕДЛИВИЙ:

- А) химерний   Б) вразливий   В) примхливий   Г) забобонний   Д) в'їдливий

2. Знайдіть синонім до фразеологізму БРАТИ НА КПИНИ:

- А) піднімати   Б) насміхатися   В) сваритися   Г) гордитися   Д) червоніти

3. Знайдіть фразеологізм синонімічний запропонованому ДРУЖНІ СОРОКИ ОРЛА
ЗАКЛЮЮТЬ:

-)
)

- А) Старого горобця на полові не обдуриш
- Б) Семеро одного не ждуть
- В) Куди орли літають, туди сорок не пускають
- Г) Пішого сокола і ворони клюють
- Д) Гурту і Вовк не страшний

4. Знайдіть слово, яке за своїм лексичним значенням відповідає запропонованому:
ПОРЦЕЛЯНА

- А) кахля   Б) фарфор   В) порція   Г) ваза   Д) криштал

5. Знайдіть слово, написання якого не відповідає нормам українського правопису:

- А) намагання   Б) вимирати   В) зачіпати   Г) заберати   Д) заганяти

6. Знайдіть слово, у корені якого пишеться **е**:

- А) запл...тати   Б) відр...катися   В) вт...кти   Г) прост...лати   Д) розд...рати

7. Знайдіть слово, у корені якого пишеться **и**:

- А) підп...рати   Б) стер...гтися   В) заб...ре   Г) заст...ляти   Д) оп...ктися

8. Знайдіть слово, у корені якого пишеться **і**:

- А) зач...сати   Б) прибер...гти   В) прич...питися   Г) прот...кти   Д) защ...пати

9. Знайдіть групу слів, у якій всі слова пишуться з **і**:

- А) крем...ня, г...стя, вічн...сті   Б) стор...н, греб...нець, бер...зка
- В) кам...ня, дор...г, гом...ну   Г) вир...ю, пот...ку, чоб...та
- Д) бездор...жжя, плеск...ту, зач...пка

10. Знайдіть слово з **о**:

- А) г...разд   Б) пл...вець   В) б...рсук   Г) х...зйство   Д) г...рячка

11. Знайдіть слово з **а**:

- А) сл...в'яни   Б) п...ганий   В) м...настир   Г) б...гач   Д) к...зак

12. Знайдіть слово з **е**:

- А) м...тушня   Б) пл...гати   В) кол...вання   Г) тр...валий   Д) неприм...ренність

13. Знайдіть слово з **и**:

- А) віз...рунок   Б) л...дарювати   В) вел...тенський   Г) тр...мтячий   Д) чуж...нецький

Знайдіть слово, написання якого не перевіряється наголосом:

- А) присм...рніти   Б) зап...чалитися   В) ож...вати   Г) зл...генька   Д) зв...кати

14. Знайдіть слово, у суфіксі якого пишеться **е**:

- А) мереж...во   Б) створ...ний   В) вар...во   Г) вогн...ще   Д) привабл...вий

15. Знайдіть слово, у якому ненаголошений **е** перевіряється наголосом:

- А) медаль   Б) збентежений   В) левада   Г) терплячий   Д) тендітний

16. В особових закінченнях даних дієслів пропущено букви **е** та **и**. Знайдіть групу, у якій в обох словах пропущено однакову букву:

- А) забуд...мо, забрудн...ш   Б) тремт...ш, скаж...ш
В) стел...ться, змовкн...ш   Г) стихн...ш, запереч...ш
Д) твор...мо, роздив...шся

17. Знайдіть слово з буквосполученням **ре**:

- А) кр...мезний   Б) кр...шити   В) тр...мати   Г) кр...лавий   Д) кр...ниця

18. Знайдіть слово, у суфіксі якого пишеться **и**:

- А) стривож...ний   Б) упередж...ний   В) вимогл...вий   Г) мар...во
Д) непереверш...ний

19. Знайдіть слово з **і** в корені:

- А) х...ткий   Б) ог...дний   В) заг...инути   Г) ч...льний   Д) щ...рий

20. Знайдіть слово з **и** в закінченні:

- А) ключ...   Б) тремтяч...х   В) тонкощ...   Г) хащ...   Д) верх...в

21. Знайдіть слово з **і** в закінченні:

- А) круг...в   Б) палюч...ми   В) сух...х   Г) стежк..   Д) міх...

22. Знайдіть прислівник з **і**:

- А) по-батьківськ...   Б) пошепк...   В) по-заяч...   Г) навшпиньки...   Д) опівноч...

23. Серед поданих словосполучень знайдіть слово, у якому потрібно ставити букву **і**:

- А) між нами кажуч...   Б) болюч...ми спогадами   В) весело сміюч...сь
Г) родюч... землі   Д) їдуч... верхи

24. Знайдіть слово з буквосполученням **-цьк-**:

)
)

А) інститут...ий   Б) шотлан...ий   В) прислужни...ий Г)
гіган...ий   Д) кіровогра...ий

25. Знайдіть слово з буквосполученням **-тськ-**:

А) чума...ий   Б) рекру...ий   В) юна...ий   Г) мисте...ий   Д) зрадни...ий

26. Знайдіть слово, у якому замість крапок потрібно писати **-щ-**:

А) бря(жч, щ)ати   Б) доро(жч, щ)ати   В) кра(жч, щ)ати   Г) ни(жч, щ)ати   Д) ва(жч, щ)ати

27. Знайдіть слово з буквосполученням **-тч-**:

А) гайдама...ина   Б) воя...ина   В) коза...ина   Г) солда...ина   Д) Слова...ина

28. Знайдіть слово з м'яким знаком:

А) гіл...ці   Б) чотир...ма   В) кін...ський   Г) дон...ці   Д) тюр...ма

29. Знайдіть слово без м'якого знака:

А) різ...бяр   Б) снігурон...ці   В) стеблин...ці   Г) ангел...ський   Д) лял...чин

30. Знайдіть слово, у якому перед шиплячим ставиться м'який знак:

А) витон...чений   Б) цвірін...чати   В) нян...чити   Г) Волин...щина   Д) корін...чик

31. Серед поданих іншомовних слів знайдіть слово, у якому не ставиться м'який знак:

А) бракон...єр   Б) інтерв...ю   В) порт...єра   Г) рел...єф   Д) міл...йон

32. У якому варіанті всі слова пишуться без м'якого знака:

А) шіст...десят, в'яз...кістю, дівчинон...ці   Б) могут...ній, нен...чин, вишен...ці
В) чужин...ці, оболон...ський, т...мяніти   Г) ін...ший, буден...щина, лял...ці Д)
серед...ній, павутин...ці, п'ят...сот

33. Знайдіть слово, у якому потрібно ставити апостроф:

А) присв...ячений   Б) медв...яний   В) кропив...яний   Г) сер...йозний   Д) моркв...яний

34. Знайдіть слово, у якому не потрібно ставити апостроф:

А) духм...яний   Б) комп...ютер   В) трав...янистий   Г) круп...яний   Д) моркв...яний

35. Знайдіть слово, у якому після префікса не потрібно ставити апостроф:

А) від...єднати   Б) роз...їзд   В) роз...ятрений   Г) дез...інформація   Д) без...ядерний

36. Знайдіть слово, у якому допущена помилка:

А) мавп'ячий   Б) п'янкий   В) дзвякнути   Г) узгір'я   Д) риб'ячий

37. Знайдіть слово, у якому не потрібно ставити ні м'який знак, ні апостроф:
 А) батал...йон   Б) кур...єр   В) пом...якшити   Г) п...єдестал   Д) бур...яний
38. Знайдіть слово, у якому в орудному відмінку однини приголосні подвоюються: А віст...ю
 Б) жовч...ю   Г) радіст...ю   Д) черн...ю
39. Знайдіть слово, у якому пишеться **-нн-**:
 А) олов'ян...ий   Б) бажан...ий   В) нуж ден...ий   Г) скажен...ий   Д) кров'ян...ий
40. Знайдіть слово, у якому пишеться **-н-**:
 А) буквен...ий   Б) широчин...ий   В) благословен...ий   Г) дорогоцін...ий
 Д) клітин...ий
41. Знайдіть слово, у якому немає подвоєння букв:
 А) підніж...я   Б) письмен...ий   В) туш...ю   Г) єдніст...ю   Д) гіл...ястий
42. Знайдіть слово, у якому є подвоєння букв:
 А) передміст...я   Б) ріл...єю   В) освячен...ий   Г) змаган...ь   Д) схвильован...ий
43. Знайдіть слово з буквою **с**:
 А) про(з, с)ьба   Б) пора(з, с)ка   В) при(з, с)ьба   Г) бри(з, с)кати   Д) забе(з, с)печити
44. У поданих нижче словах подано букви **т** або **д**. Знайдіть слово, у якому повинна вживатися буква **д**:
 А) зі...хати   Б) ві...чизна   В) посві...чення   Г) коро...куватий   Д) на...хнення
45. У поданих нижче словах подано букви **г** або **х**. Знайдіть слово, у якому повинна вживатися буква **г**:
 А) пала...тіння   Б) пу...кий   В) мере...тіти   Г) ді...тяр   Д) кри...кість
46. Знайдіть слово, у якому не пишеться **т**:
 А) шіс...надцять   Б) балас...ний   В) диригент...ський   Г) медаліс...ці   Д) ціліс...ний
47. Знайдіть слово, у якому пишеться **т**:
 А) контраст...ний   Б) сервіс...ний   В) благовіс...ний   Г) нещас...ливий
 Д) безвус...ний
48. Знайдіть слово з префіксом **з-**:
 А) ...хилити   Б) ...жовкнути   В) ...топтати   Г) ...кинути   Д) ...початку
49. Знайдіть слово з префіксом **с-**:
)
)

А) ..сунути   Б) ..чавити   В) ...ціпити   Г) ...формувати   Д) ...шити

50. Знайдіть слово з префіксом **пре-**:

А) пр...зирливий   Б) пр...красити   В) пр...бувати   Г) пр...мерзлий   Д) пр...тихлий

51. Знайдіть слово з префіксом **при-**:

А) пр...мудрість   Б) пр...красний   В) пр...чистий   Г) пр...чудово   Д) пр...вабливий

52. У якій із поданих груп в усіх словах однаковий префікс:

А) пр...нести, пр...поганий   Б) пр...густий, пр...своїти
В) пр...стол, пр...святий   Г) пр...світлий, пр...бирати
Д) пр...бережний, пр...добрий

53. Знайдіть слово, у якому є подвоєння приголосних:

А) новел...а   Б) барок...о   В) контр...волюційний   Г) профес...ор   Д) ім...унітет

54. Знайдіть слово, у якому немає подвоєння приголосних:

А) Жан...а   Б) пан...а   В) мадон...а   Г) грам...атичний   Д) ван...а

55. Знайдіть слово, у якому потрібно писати **и**:

А) інц...дент   Б) коефіц...єнт   В) д...алект   Г) соц...ологічний   Д) цер...монія

56. Знайдіть слово, у якому потрібно писати **е**:

А) реж...сер   Б) р...ліквія   В) ц...клопичний   Г) енци...клопедія   Д) ст...пендія

57. Знайдіть слово з **і**:

А) Т...бет   Б) Мекс...ка   В) пр...оритет   Г) Ват...кан   Д) д...станція

58. Знайдіть словосполучення, у якому перше слово пишеться з великої букви:

А) (З, з)ахідноєвропейські країни   Б) (Д, д)Довженків стиль   В) (К, к)озацька доба
Г) (Г, г)гайдамацький рух   Д) (У, у)країнська культура

59. Знайдіть слово, яке в родовому відмінку однини має закінчення **-а**:

А) Урал...   Б) сніг...   В) народ...   Г) Лондон...   Д) бюджет...

60. Знайдіть слово, яке в родовому відмінку однини має закінчення **-у**:

А) хліб...   Б) трактор...   В) клен...   Г) Канев...   Д) університет...

61. Знайдіть слово, яке в орудному відмінку однини має закінчення **-ем**:

А) каменяр...м   Б) футляр...м   В) звір...м   Г) Алжир...м   Д) столяр...м

62. Знайдіть слово, в закінченні якого пишеться буква **–о**:

- А) груш...ю   Б) стовбур...м   В) лікар...м   Г) плащ...м   Д) передач...ю

63. Знайдіть слово, у закінченні якого допущена помилка:

- А) ліхтарем   Б) іржею   В) прогрессу   Г) мармура   Д) узбіччя

64. Знайдіть слово, яке пишеться через дефіс:

- А) перекоти/поле   Б) напів/правда   В) полу/мисок   Г) пів/сторінки   Д) пів/Європи

65. Знайдіть речення, у якому виділене слово потрібно писати окремо:

- А) Польова повитиця полізла **до/гори** по стеблині жита і розтулила свої білі делікатні квіточки.
 Б) Пліт круто повернув **у/бік** і, вирівнявшись, ліг по фарватеру.
 В) Ой три шляхи широкії **до/купи** зійшлися.
 Г) Нас запросили **на/зустріч** до прем'єр-міністра.
 Д) **У/ночі**, йдучи звідкись чи кудись, раптом згадаєш про небо.

66. Знайдіть речення, у якому частка **не** зі словом пишеться разом:

- А) Можна вибрати друга і по духу брата, та **не/можна** рідну матір вибирати.
 Б) Залізник був чоловіком уже **не/молодого** віку.
 В) **Не/раз** ми падали в нужді, та набирались знову сили.
 Г) І розгортається широко ніким **не/сковане** життя.
 Д) Поїзд, **не/спиняючись**, пробіг повз маленьке місто Копитки.

67. Знайдіть речення, у якому частка **не** зі словом пишеться окремо:

- А) Дев'ятнадцять років – це ж так **не/багато**.
 Б) Свою тугу й біль з приводу **не/щасливого** кохання дівчина висловлювала в піснях.
 В) **Не/має** мудріших, ніж народ, учителів.
 Г) Червоні маки! Скільки сягало око, жевріли й жевріли вони на луках, ніким **не/сіяні**, але радуєчи всіх.
 Д) **Не/легка** доля судилася Остапові.

68. Знайдіть речення, у якому частка **не** з прикметником пишеться окремо:

- А) Щось **не/збагненне** тягне його сюди, на батьківщину.
 Б) Б'є з джерела вода, **не/проста**, як по інших криницях, а цілюща, життєдайна!
 В) Історія – це свята святих, **не/доторканна** для злочинських рук.
 Г) З **не/великими** силами пощастило гетьманові вирватися з оточення й відступити до села Боровиці.
 Д) Крізь пелену туману проступали якісь **не/виразні** силуети.

69. Знайдіть прислівник, що пишеться окремо:

-)
)

А) все/одно   Б) горі/лиць   В) до/пізна   Г) у/вечері   Д) в/одночас

70. Знайдіть прикметник, що пишеться через дефіс:

А) далеко/східний   Б) давньо/руський   В) темно/зелений   Г) сільсько/господарський
Д) східно/український

71. Знайдіть слово, що пишеться разом:

А) до/побачення   Б) по/батьківськи   В) жовто/гарячий   Г) на/жаль   Д) через/силу

72. Знайдіть прийменник, що пишеться через дефіс:

А) по/за   Б) по/під   В) за/для   Г) на/прикінці   Д) з/посеред

73. У якому варіанті слово пишеться разом:

А) немов/би   Б) казна/хто   В) де/небудь   Г) якби/то   Д) поки/що

74. У якому варіанті слово пишеться через дефіс:

А) ні/як   Б) отакий/то   В) чи/мало   Г) начеб/то   Д) авже/ж

75. Знайдіть речення, у якому дієприкметниковий зворот не виділяється комами:

- А) Приголомшені люди сиділи за довгими столами у великій горниці вибіленій перед святами.
- Б) Земля скована морозом покрилась білим снігом.
- В) Навколо лежали залиті сліпучим сонячним сяйвом поля.
- Г) Хліба змиті дощем яскраво зеленіли
- Д) Одним запалені вогнем ми перешкоди всі долали.

76. Знайдіть речення, у якому допущено пунктуаційну помилку:

- А) І я заснув нарешті не зважаючи на біль.
- Б) Нікого тут нема, крім мене й господині.
- В) Хлопець досить успішно склав екзамени з усіх предметів, у тому числі з української мови.
- Г) Завдяки рішучості й винахідливості Богуна козаки збудували через непрохідне болото й річку Пляшівку три переправи.
- Д) За винятком одного робітника, всі підтримали пропозицію начальника цеху.

77. Знайдіть речення, у якому перед сполучником **як** не ставиться кома:

- А) Жебонять голоси як весною набрана з річки вода.
- Б) Позад них визначились на чорній як оксамит землі рівненькі рядки буряків.
- В) Метан – газ, життєво необхідний людству як невичерпне джерело енергії.
- Г) Такий поет як Шевченко не одним українцям рідний.
- Д) Ніщо не обходиться нам так дешево і не коштує так дорого як ввічливість.

78. Знайдіть речення, у якому немає звертання:

- А) О, дівчино моря, звідки й куди лежить твій шлях?
- Б) Які ж благословенні ці прекрасні вранішні години!
- В) Гей, ти, поле колоскове, молодість моя!
- Г) Судіть мене, судді мої, без милості фальшивої.
- Д) Запалай, мій вогнику крилатий, полум'ям привітним і не злим.

79. Знайдіть речення, із вставним словом, що виділяється комами:

- А) Було очевидно, що вчора про підготовку до нападу нічого ніхто не знав.
- Б) І справді, надворі вже світало.
- В) Дівчину знали, в основному, як неперевершену майстриню-писанкарку.
- Г) Ніхто навіть не здогадувався про справжню ситуацію в місті.
- Д) Всяке трапитись може на довгій віку.

80. Знайдіть речення, у якому допущено пунктуаційну помилку:

- А) Сонце неначе впало десь у бір.
- Б) Золоті бані й хрести ніби жевріли, як погасаючий жар, горіли без проміння.
- В) Як письменник і як людська особистість, Васильченко пішов із життя недооціненим.
- Г) В душі озветься щось, немов луна в діброві.
- Д) У повсякденному житті між сусідами існував такий звичай, як позички.

81. Визначіть, який із розділових знаків у запропонованому реченні вжито неправильно:

Софіївський собор, (А) збудований за ініціативою князя Ярослава Мудрого, (Б) як головний храм давньоруської держави, (В) був не тільки культовим, (Г) релігійним, (Д) а й громадським центром Київської Русі.

82. Знайдіть речення з однорідними означеннями:

- А) Я на гору круту крем'яную буду камінь важкий підіймать.
- Б) Коло хат зеленіють густі старі садки.
- В) Гола порожня рівнина відкрилася очам мандрівника.
- Г) Ми їхали порожньою рудуватою дорогою.
- Д) Понад дорогою за тином в огороді займався пишній січневий ранок.

83. Знайдіть серед поданих речень складне:

- А) Степ спочиває, набирається прохолоди після денної сліпучої спеки.
- Б) Цей звичай пройшов віки, став доброю традицією і в наш час.
- В) Ясне сонце геть підбилося в гору, розсіває своє золоте марево по зеленій долині.

)
)

Г) Уже відспівав свою мелодію на вербовій сопілці березень і поплив з гір у доли швидкими потоками.

Д) Раптом повітря здригнулося і ґрунт заходив під ногами.

84. Поясніть, що позначають коми в реченні *Три дівчини, студентки-агрономи, йшли взимку по доріжці лісовій*: А) відокремлену прикладку Б) порівняльний зворот

В) однорідні члени речення

Г) відокремлений додаток

Д) дієприслівниковий зворот

85. Знайдіть речення, у якому перед сполучником і потрібно ставити кому:

А) Погулявши коло бджіл і наївшись огіркових пуп'янків, натрапив я на моркву.

Б) Пожовтіло листя на деревах і листя твоєї душі теж, либонь, береться багрецем.

В) У звуках мови ліс шумить і пахне квітка, хвилюють пахощі народні.

Г) Сонце обливало землю рожевим світлом і ніжно цілувало тисячами своїх гарячих іскорок.

Д) Вже листопад підкрався з-за дубів і гай знімає золоту перуку.

86. У якому з поданих нижче складних речень допущено пунктуаційну помилку:

А) Молімося, як діти, неможними устами, і молитва наша буде прийнята.

Б) Сміялись, жартуючи, косарі, і лука швидко вкривалася свіжоскошеною травою.

В) Навкруг рясні стоять сади, платани і каштани, та шелест верб у пам'яті не тане.

Г) Реве Дніпро й лани широкополі медами пахнуть, колосом шумлять.

Д) В глибокому яру ніби в'ється оксамитовий зелений пояс, на котрому блищать ніби вправлені в зелену оправу прикраси з срібла.

87. Визначіть, який із розділових знаків у поданому реченні вжито неправильно:

За допомогою запахів, (А) тварини можуть повідомити одне одному багато з того, (Б) що ми, (В) люди, (Г) можемо висловити, (Д) користуючись звичайною мовою.

88. Визначіть, який із розділових знаків у поданому реченні вжито неправильно:

Якби сталося так, (А) що, (Б) крім роману «Чорна рада», (В) П.Куліш не створив би нічого, (Г) він і тоді залишився б у пам'яті нащадків, (Д) як видатний український письменник.

89. Знайдіть складнопідрядне речення:

А) На Січ приймали людей, не зважаючи на расу, національність.

Б) Ось і Гетьманщина: тут нам води по поводі, сіна по коліна.

В) Долиною повилася річечка, наче хто кинув нову синю стрічку на зелену траву.

Г) Гаснуть у плавнях комети, тихо вмирає на заході ніч.

Д) Земля тремтить у млості і ронить пелюстки, і невідомі гості злітаються в садки.

90. Знайдіть безсполучникове складне речення:

)

)

- А) Ми працюємо для миру й живемо для миру на землі.
 Б) Усе чарує зір кругом: роса, і луг, і води.
 В) Село лежить тихе, мирне, потопає в садах.
 Г) Зашлете його в Сибір – піду й я за ним.
 Д) Саме тут є місце, де нічого не могли б вдіяти всі турецькі сили.

91. Знайдіть слово, у якому неправильно позначено наголос:

- А) український
 Б) дочка
 В) одинадцять
 Г) подруга
 Д) тонкий

92. Знайдіть словосполучення, у якому немає порушень лексичних норм української мови:

- А) курйозний випадок
 Б) багаточисельні пропозиції
 В) незамінні ліки
 Г) минулий рік
 Д) будь-який виняток

93. Визначіть словосполучення, у якому правильно вжито прийменник:

- А) пройти мимо будинку   Б) виконати за певних умов
 В) посібник по анатомії   Г) не з'явитися із-за хвороби
 Д) на протязі тижня

94. Знайдіть серед підкреслених слово чи словосполучення, що вжите з порушенням норм української мови:

У своїх численних (А) творах відомий український прозаїк (Б) порушує (В) самі пекучі (Г) проблеми нашого сьогодення (Д).

95. Утворіть правильне словосполучення зі словом НАДАТИ:

- А) привітання   Б) виступ   В) значення   Г) зусиль   Д) рішення

96. Знайдіть неправильний варіант словосполучення:

- А) Тичинині твори   Б) подякувати лікареві   В) зазнати поразку   Г) вжити заходів
 Д) захворіти на грип

97. Знайдіть правильно побудоване речення:

- А) Прийшовши додому, мені стало погано.
 Б) Вимовляючи слово «Україна», перед нами постає прекрасна квітуча земля.
 В) Усі ми з нетерпінням чекаємо і любимо літо.

)
)

- Г) Знаходячись у душному приміщенні, у мене заболіла голова.
 Д) Незважаючи на складні погодні умови, хліборобам вдалося своєчасно зібрати врожай.

98. Виберіть із запропонованих речень таке, у якому немає мовленнєвих помилок:

- А) Хлопці вирішили провідати свого захворівшого товариша.
 Б) У даному випадку йдеться про суворе дотримання закону.
 В) Викладач з особливою теплотою відносився до своїх учнів.
 Г) Мавка являється головним персонажем драми-фесрії «Лісова пісня».
 Д) У школі було проведено багато цікавих міроприємств.

99. Назвіть неправильний варіант словосполучення:

- А далекий Сибір   Б) різдвяний розпродаж   В) остання путь   Г) вищий ступінь
 Д) сильна біль

ДОДАТКИ

Додаток 1.

Поради для оформлення медіатексту :

Зразки медіатекстів	ОНЛАЙН СЕРВІСИ
Ілюстративний плакат, афіша, фотоколаж, онлайн пазли,	<ul style="list-style-type: none"> – Пошук зображень у Google + коректні посилання на джерела і ресурси. – Оброблення зображень в онлайн-сервісі для додавання інтерактивних міток thinglink.com/ – Сервіс для онлайн-пазлів jigsawplanet.com/
Мотиватори, інтернет меми	<ul style="list-style-type: none"> – Текст можна поєднати з ілюстрацією, скориставшись сервісом: https://despair.com/ – Ресурс для створення мемів: http://memok.net/
QR-коди	<ul style="list-style-type: none"> – Для зручності використання Інтернет-продукту можна скористатися генератором кодів: https://generator-online.com/

Ментальні карти	<ul style="list-style-type: none"> – https://www.mindmeister.com/ru – https://www.lucidchart.com – https://coggle.it/diagram
Хмарки тегів	<ul style="list-style-type: none"> – Word It Out – Word Cloud Generation – Word Art
Інтерактивні опитування, тестові завдання	<ul style="list-style-type: none"> – https://www.mentimeter.com/ – https://vseosvita.ua/
Презентації	– Power Point, Canva, Prezi, Keynote
Онлайн дошки візуалізатори	<ul style="list-style-type: none"> – https://padlet.com – https://Jamboard.google.com

Додаток 2

Пам'ятка «Як писати есе?»

Що таке есе та як його написати?

Есе (фр. essai «спроба, проба, нарис», від лат. exagium «зважування») – літературний жанр прозового твору невеликого обсягу й вільної композиції.

Есе виражає індивідуальні враження й міркування автора з конкретного приводу або предмета й не претендує на вичерпне трактування.

Заголовок до есе. Заголовок не перебуває в прямій залежності від змісту, він може пояснювати, що стало поштовхом до авторських роздумів, передавати почуття, настрої автора тощо.

Обсяг тексту: Від 800 до 1000 слів.

Особливості змісту: В основу покладено роздуми з приводу чогось побаченого, прочитаного або пережитого особисто. Висловлюються особисті погляди – світогляд, думки, почуття, ідеї, висвітлюються моральні (етичні, громадянські тощо) цінності. Над усе цінується самостійність і оригінальність, парадоксальність думок та оцінок. На першому плані – особистість того, хто пише.

Особливості композиції: Композиція довільна, послідовність викладу спричинена логікою роздумів. Обов'язковою є аргументованість і переконливість. У тексті проводяться паралелі, добираються аналогії, використовуються асоціації. Роздуми поєднано з емоційною оцінкою подій або явищ.

Особливості стилю: Стиль – художній або публіцистичний. Емоційність, експресивність, яскрава образність досягаються вживанням метафор, порівнянь, алегоричних образів, символів.

Особливості мови: Інтонація розмовна (безпосередність, невимушеність вислову). Допускається розмовна лексика, що створює враження «живої бесіди» з читачем. Уживання неповних речень, питальних та окличних конструкцій, риторичних звертань, запитань, тверджень. Головна вимога - індивідуальність авторського стилю. **Алгоритм написання :**

- 1) постановка проблеми;
- 2) обдумування проблеми (ідеї, приклади, що їх ілюструють);
- 3) планування есе (визначення структури);

- 4) написання есе;
 5) перевірка та редагування роботи; 6) підготовка презентації; 7) презентація есе.

Віповідаємо на ваші питання: Як написати есе за літературним текстом?

1. Знайди проблему, підняту автором у тексті.

Добре, якщо ти знайдеш у тексті речення, де її сформулював автор. Якщо ні, то необхідно це зробити самому. Проблема краще формулювати у вигляді питання, який ти ставиш до прочитаного тексту. Якщо весь текст є відповіддю на це питання, значить, ти знайшов проблему. Проблема (або, інакше, основне питання) бажано назвати вже в першому абзаці есе.

Наприклад, «У цьому уривку автор оповідає про захисників Києва. Як звичайна людина стає героєм? Ось основне питання, порушене автором у даному тексті». Або: «У цьому оповіданні автор пише про свого шкільного друга. Чому один і той же чоловік здатний і на прекрасний вчинок, і на підлість? Ось проблема, піднята автором у тексті».

2. Визнач, яка позиція автора тексту по відношенню до даної проблеми.

Що робить автор – розповідає, шкодує, сперечається, переконує, іронізує, висміює? Згоден ти чи не згоден з позицією автора? Чому?

3. Покажи приклад з літератури чи з особистого життя, де зустрічалася подібна проблема і як вона вирішувалася.

Якщо ти не пам'ятаєш жодного подібного прикладу, то створи свій. Доведи, що саме цей приклад переконливо висловлює твоя згода (незгода) з позицією автора з даної проблеми. Можна згадати або скласти кілька прикладів.

Не забувай, що всі дії в оповіданні здійснює не автор, а літературний персонаж, герой оповідання. Навіть якщо розповідь ведеться від першої особи, це мова не автора, а оповідача. Позиція автора може не збігатися з позицією оповідача, від імені якого ведеться оповідання.

НАТХНЕННЯ (приклад есе)

Натхнення... Саме слово надихає на щось грандіозне... Муза, яка вона? Яке натхнення? Ніхто, мабуть, про це не задумувався...

Всюди ми шукаємо натхнення... А особливо творчі люди. Їм без музи важко обійтися, як думають вони самі. Ні, мова йде не про всіх, а про більшу частину.

Стоп... Муза, натхнення – це синоніми? Чи абсолютно різні за значенням слова?

Муза – особа, що будить творче натхнення у діячів мистецтв або наук. Як правило, це жінки, які перебувають в оточенні поета (художника, композитора і т. д.). Натхнення – особливий стан людини, типова для творчості риса, її складовий елемент, який характеризується, з одного боку, високою продуктивністю, з другого боку – величезним підйомом і напругою сил людини. З цього випливає, що муза – це людина, яка надихає, а натхнення – це вже сам стан. Багато хто з творчих людей просто чекають чогось, як вони говорять музу. І не завжди можна з цим погодитись. Чому ніхто не хоче самому створити джерело натхнення? В елементарній речі можна побачити щось грандіозне – треба лише цього захотіти. Так, не завжди є вдалий момент для написання, скажімо, віршів. Але ж ми можемо все змінити! Все це лише виправдання. Якщо справді хотіти, ми будемо шукати можливість написати більше. Але не всі це роблять. А шкода...

Хочеться, побажати всім більше натхнення та життєвої мудрості!

(за джерелом: <https://zno.if.ua/?p=985>)

Додаток 3

Пам'ятка «Як написати коментар до тексту?»

1. Для викладення коментаря сформулюйте думку повністю. Можете спочатку зробити певні нотатки, які потім ляжуть в основу коментаря.
2. Розпочинайте **коментар** з чогось хорошого, налаштуйтесь емоційно.
3. Не пишіть надто великих коментарів, систематизуйте 3 - 5 тез, які ляжуть в основу Вашого коментаря.
4. Стисло викладайте те, що Вам не сподобалось.

Методичні поради

Необхідність прокоментувати текст може викликати ефект «все розумію, а сказати не можу». Це пов'язано не з відсутністю думок, а ось щодо здатності їх упорядковувати. Вирішити проблему вам допоможе план висловлювання.

Інструкція

1. Коментар до тексту – це його короткий аналіз. Перш ніж почати його складати, визначтеся, за якими критеріями ви оцінюєте текст. Від цього буде залежати подальший напрямок міркувань.
2. Можна розглянути окремо зміст тексту. Тобто звернути увагу на тему чи проблему, яка в ньому порушується. При цьому у вас є два шляхи для структурування думок: відгукнутися на одне питання з безлічі або розглядати

одразу всі теми, які ви виявили в тексті. На початку коментаря сформулюйте, як ви зрозуміли тему / проблему, щоб було ясно, про що ви ведете мову. Потім перерахуйте найбільш важливі аспекти проблеми і позначте плюси і мінуси авторського способу її розкриття. Скажіть, з чим ви не згодні і наведіть аргументи на користь своєї тези.

3. Наступний варіант складання коментаря – це оцінка форми тексту. Він використовується у тих випадках, коли форма дійсно незвичайна. Такий коментар вимагає від його автора глибоких знань по темі, оскільки треба буде не тільки висловити свою оцінку, а й обґрунтувати її: навести висловлювання авторитетних джерел і порівняти текст з прикладами з історії та сучасності.

4. Більш глибокий аналіз може вийти при зіставленні форми і змісту. В цьому випадку напишіть у коментарі, які завдання, на вашу думку, вирішує текст і які прийоми з точки зору форми для цього використані. Наскільки вони достатні та доречні для того смислового наповнення, яке ви прочитали.

5. Фігура автора в тексті також може стати об'єктом уваги. Розкажіть, як автор реальний (тобто жива людина з певною біографією) співвідноситься з оповідачем у тексті, наскільки збігаються їхні точки зору та до чого призводить така взаємодія. У подібних коментарях важливо не перейти на особистості, сприймати людину, яка написала текст, і його альтер-его у творі дещо відсторонено.

6. Нарешті, ви можете сприйняти текст як фрагмент реальності. Прокоментуйте його актуальність у конкретних соціальних та політичних умовах, зіставте з іншими творами зі схожою тематикою. Проаналізуйте, який внесок зробив автор у розкриття питання у контексті історії його вивчення. Під час написання коментарів такого типу стежте за тим, щоб кожен з ваших висновків було підтверджено достатньою кількістю аргументів.

За джерелом:

<https://unuafajo.ru/vidpovidi-na-zapitannja/23173-jak-napisati-komentar-do-tekstu.html>

Додаток 4

Пам'ятка «СТВОРЮЄМО ІНДЗ У ФОРМАТІ МЕДІАТЕКСТУ»

- Працюючи з художніми творами світової літератури, ви мали змогу розглянути / дослідити питання функціонування їх у сучасному медіапросторі (в соціальних мережах у вигляді рекламних текстів, фотоколажів, мемів і фотожаб, афіш, плакатів чи буклетів, кроссенсів, ребусів, хмарок тегів тощо). **Поміркуйте, які функції насамперед виконують ці медіатексти і для чого створені** (розважальна, пізнавальна, культурологічна, соціальна, комунікативна, інтерпретаційна, візуалізаційна тощо)?
- Оберіть твір із курсу, рекомендований для самостійного опрацювання (твори, період літератури, низку типових творів), для проведення філологічного дослідження (*стилю мовлення, мовно-виражальних засобів тексту оригіналу й перекладних варіантів, проблемно-тематичного чи образного*), або здійснення компаративного, інтертекстуального чи інтермедіального аналізу творів (*на зіставлення, виявлення першоджерел у літературі та мистецтві*). **Вибір шляхів дослідження і творів – за вами!**
- Оберіть **засіб візуалізації** результатів виконання завдання: це буде презентація, відеомонтаж, креолізований медіатекст (схематичний, який виконує прагматичну задачу – економить час на ознайомлення аудиторії з проблематикою дослідження) чи щось інше. Подумайте над тим, для якої аудиторії і за допомогою яких технічних засобів це буде виглядати вдало.
- Завершальний етап підготовки індивідуального навчально-дослідницького завдання – текст виступу перед аудиторією на 5-7 хвилин, в якому висвітлено результати дослідження художнього твору (творів), літературного періоду чи іншу філологічну проблему, і презентовано за допомогою сучасного медіатексту. Формат самого медіатексту, який обрали ви, також є предметом обговорення-захисту. **Чому такий обрано, яку дослідницьку функцію дозволяє вирішити і як інтерпретує художній твір/період/epochу?**

Додаток 5.

Схема повного стилістичного аналізу тексту:

1. Визначте, до якого функціонального стилю сучасної української мови належить даний текст. Назвіть підстиль і жанр:
  - Науковий (власне науковий, науково-навчальний, науковопопулярний, науково-публіцистичний, науково-діловий підстилі, стаття, доповідь, виступ, рецензія, звіт, бібліографія тощо за жанром).
  - Публіцистичний (газетно-журнальний, художньо-публіцистичний, науково-публіцистичний підстилі, стаття у пресі, репортаж, інтерв'ю, дорожні замальовки, нарис, фейлетон, виступ на мітингу тощо за жанром).
  - Художній (прозовий, поетичний за формою, ліричний, епічний, драматичний підстилі, гумореска, усмішка, балада, пісня, казка, легенда уривок із повісті, роману, новели, комедії, власне драми, трагедії тощо за жанром).
  - Розмовний (розмовно-літературний, розмовно-побутовий підстилі, в межах якого стилю використовується і з якою метою – вказати).
  - Офіційно-діловий (адміністративно-канцелярський, законодавчий, дипломатичний підстилі, назва документа).
  - Окремо виділити епістолярний та конфесійний стилі (листи, церковні тексти).
2. Визначте комунікативну мету даного тексту (обмін інформацією, популяризація наукових знань, вплив на свідомість адресата, переконання його в правильності своєї думки, вираження автором власних емоцій, вплив на чуттєву сферу читача тощо).
3. Охарактеризуйте виражальні засоби мови тексту на всіх рівнях:
  - Фонетичні засоби стилістики (свідоме обрання варіанта норми з метою милозвучності, порушення фонетичних норм у тексті, мета автора).
  - Алітерація, асонанс, звуконаслідування.
  - Лексичні засоби стилістики (використані автором метафори, омоніми, синоніми, антоніми, пароніми; знайдіть, якщо є в тексті, каламбур (гра слів), стилістичні фігури: посилювальний повтор, градація, ампліфікація, плеоназм, тавтологія, антитеза, оксиморон; назвіть у тексті терміни, мовні штампи, професійні слова, застарілу лексику, лексичні діалектизми, розмовно-просторічні слова (якщо є)).
  - Фразеологічні засоби стилістики (знайдіть, якщо є, в даному тексті

- фразеологічні словосполучення або речення, фразеологізмизаперечення, порівняння, вигуки, окремо визначте прислів'я, приказки, крилаті вислови, афоризми, максими, сентенції, парадокси, літературні цитати, ремінісценції, вкажіть сталі вирази діловодства та наукові терміни і професіоналізми – стійкі словосполучення). Чи відбулась у тексті трансформація фразеологізмів? ○ Стилістичні можливості словотвору (вказіть способи деривації в тексті).
- Морфологічні засоби стилістики (вказати стилістичні функції окремих частин мови (граматичних категорій) у пропонованому для аналізу тексті, проаналізувати частотність вживання повнозначних і службових частин мови). Назвати, якщо є, асиндетон і полісиндетон.
    - Стилістичні ресурси синтаксису: вказати типи речень за метою висловлювання й інтонацією, знайти, якщо є, односкладні й неповні речення, вказати, чим ускладнені прості речення. Визначити типи складних речень у тексті, якщо є, вказати ССК. Визначити засоби зв'язку між реченнями в тексті, якщо є, вказати пряму, непряму, невласне пряму й вільну пряму мову. Знайти, якщо є, діалог або полілог. Якщо в тексті є період, знайти в ньому засновок, паузу й висновок (у класичному періоді), або показати структуру оберненого, обрамленого й обірваного періодів. Знайти, якщо є в тексті, синтаксичні засоби художньої виразності [Див. посібник К.Я. Климової, П.Ф. Романюка – С. 135 – 136]

**Додаток 6. Короткий
термінологічний словник**

ТЕРМІН	ЙОГО ЗНАЧЕННЯ
Абзац	Відступ управо в початковому рядку, яким починається виклад нової думки в документі, а також фрагмент тексту між двома такими відступами.
Адвербіалізація	Перехід словоформ змінюваних слів у прислівники.

Ад'єктивація	Перехід дієприкметників у прикметники.
Акустичний	Той, що стосується слухового сприйняття.
Алегорія	Троп, у якому абстрактні поняття розкривається в конкретних образах.
Алітерація	Фоностилістичний прийом, який полягає в повторенні однорідних приголосних звуків задля підвищення інтонаційної виразності вірша, для емоційного поглиблення його смислового зв'язку.
Ампліфікація	Зумисне нагромадження кількох схожих означень для підсилення певного явища.
Анадиплосис	Див. Епанафора.
Анафора	Стилістична фігура, котра утворюється повтором окремих слів або словосполучень на початку суміжних мовних одиниць.
Анепіфора	Стилістична фігура, яка зв'язує повтором окремих слів чи словосполучень початок і кінець суміжних мовних одиниць (абзац, строфа) або й однієї одиниці (речення чи віршовий рядок).
Антитеза	Стилістична фігура, що полягає в зіставленні протилежних явищ, образів, думок чи понять для підсилення виразності.
Антоніми	Слова, протилежні за значенням.
Аподозис	Член періоду, який вимовляється з помітним зниженням голосу.

Арготизми	Слова або звороти з арго – своєрідної „секретної” мови представників деяких соціальних груп, що намагаються зробити свою мову незрозумілою для інших, „невтаємничених”.
Артикуляція	Робота мовленнєвого апарату над вимовою звуків.
Архаїзми	Старі назви, які в сучасній мові замінені іншими.
Асиндетон	Стилістична фігура, що базується на пропускові сполучників між окремими складниками тексту.
Асонанс	Фоностилістичний прийом, що полягає в концентрованому повторенні голосних звуків у поетичному рядку чи строфі, яке відтворює ефект милозвучності.
Афікси	Службові морфеми – префікси, суфікси, постфікси, інтерфікси.
Афоризми	Короткі влучні вислови, які в стислій, зручній для запам’ятовування формі подають глибоку думку.
Безафіксний спосіб словотвору	Творення похідних слів без додавання афіксів.
Безособові односкладні речення	Односкладні речення, в яких головний член означає процес або стан поза відношенням до суб’єкта.
Безсполучникові складні речення	Складні речення, частини яких з’єднуються в одне граматичне та смислове ціле не сполучниками й сполучними словами, а лише інтонацією.
Варваризми	Іншомовні слова, що остаточно не засвоюються мовою. У тексті вживаються як у написанні мовою оригіналу, так і в кириличній транскрипції.
Вербалізація	Перехід неповнозначних частин мови в дієслова.

Вигук	Незмінне слово, що служить для безпосереднього вияву почуттів, емоцій, різних волевиявлень людини, не називаючи їх.
Відокремлені члени речення	Другорядні члени, виділені в реченні для посилення їхнього змісту й значення. Відокремлюватися можуть означення, прикладки, обставини, додатки.
Внутрішнє мовлення	Див. Невласне пряма мова.
Вставлені конструкції	Речення, що передають додаткові повідомлення, роблять побіжні зауваження до висловлюваного.
Вставні конструкції	Слова або сполучення слів, якими мовець виражає своє ставлення до того, про що він повідомляє.
Вульгаризми	Непристойні, лайливі слова, які з моральних причин перебувають поза межами літературної мови.
Гіпербола	Словесний зворот, в якому ознаки описуваного предмета подаються в надмірно перебільшеному вигляді.
Градація	Стилістична фігура, утворена зіставленням певних мовних одиниць у послідовності поступового наростання чи спадання їхнього емоційного значення.
ГраMATика	1. Граматична будова мови, тобто система об'єктивно діючих закономірностей, що визначають способи зміни слів, творення їх та сполучення в реченні. 2. Учення про граматичну будову мови.
Двоскладне речення	Речення, в якому наявні два головні члени.
Дериватологія	Див. Словотвір.

Діалектизми	Слова, що вживаються в окремих говорах або наріччях і не поширені в мові всього народу.
Дієслово	Частина мови, що означає дію або стан предмета як процес.
Додаток	Другорядний член речення, що означає об'єкт дії чи стану.
Доречність мовлення	Добір таких мовних засобів, що відповідають змісту та експресії повідомлення. Доречним вважають мовлення, яке спрямовує всі мовленнєві засоби на досягнення поставленої мети.
Доступність мовлення	Відбір фактів, аргументів, мовленнєвих засобів із максимальним урахуванням можливостей сприйняття мовлення в конкретній аудиторії, тобто з урахуванням життєвого досвіду, освіти, професії, віку, світогляду слухачів.
Евфемізм	Слово або словесний зворот, що пом'якшує думку. Екзотизми Слова, що називають незвичні поняття та реалії з життя інших народів.
Еліпсис	Стилістична фігура, що полягає в опущенні певного члена речення, який легко відновлюється за змістом. Еліптичні неповні речення Речення, специфікою структури яких є пропуск не згаданого в контексті члена речення.
Емоційноекспресивна лексика	Слова на позначення емоцій, почуттів, переживань та слова, що здатні впливати на емоційну сферу мовця.

Епанафора	Стилістична фігура, яка зв'язує повтором окремого слова або словосполучення кінецьпопередньої мовної одиниці з початком наступної.
Епістолярний стиль	Мовний стиль, який обслуговує заочне, у формі листів, спілкування людей у всіх сферах їхнього життя.
Епітет	Художнє означення.
Епіфора	Стилістична фігура, протилежна анафорі, котра утворюється повтором окремих слів або словосполучень у кінці суміжних мовних одиниць.
Жаргон	Див. Соціальні діалекти.
Загальноживана (міжстильова) лексика	Лексика, яку використовують усі носії мови, незалежно від професії, освіти, місця проживання.
Займенник	Частина мови, яка узагальнено вказує на предмети, ознаки або кількість, не називаючи їх.
Звертання	Слово або сполучення слів, до яких звертається мовець.
Звуконаслідування	Фоностилістичний прийом, що полягає в оптимальній імітації засобами мови позамовних звукових явищ.
Змішані способи словотвору	Творення нових слів шляхом комбінації різних афіксів.
Ідіоми	Див. Фразеологічні зрощення.

Іменник	Частина мови, що об'єднує слова з предметним значенням, вираженим у граматичних категоріях відмінка й числа та у формах граматичного роду.
Інверсія	Стилістична фігура, побудована на порушенні звичайного порядку слів у реченні.
Інтер'єктивация	Перехід словоформ змінюваних слів у вигуки.
Інфінітивні односкладні речення	Односкладні речення, в яких головний член виражений незалежним (вільним) інфінітивом, самостійним у смислового відношенні.
Іронія	Слово або словесний зворот, що набувають змісту, прямо протилежного буквальному значенню.
Історизми	Назви предметів, які зникли з життя суспільства.
Каламбур	Стилістичний прийом зближення різних за значенням слів, іноді схожих за звучанням, який створює комічний ефект.
Канцеляризми	Слова й звороти, які прийшли із канцелярськоділового стилю й перенесені в мовлення інших стилістичних характеристик.
Керування	Синтаксичний зв'язок слів, при якому залежне слово стає в тому відмінку, котрого вимагає головне слово.
Кільце	Див. Анепіфора.
Книжна лексика	Неспеціальні (невузькопрофесійні) слова, характерні для мови наукових досліджень, політичних документів, інших видів праць, які мають переважно писемну форму.

Контекстуальні неповні речення	Речення з пропущеними членами, які були вжиті в найближчому або тому самому реченні, якщо воно складне.
Конфесійний стиль мовлення	Стиль мовлення, який обслуговує культово-професійні потреби священнослужителів та парафіян.
Кон'юнкціоналізація	Перехід словоформ змінюваних слів у сполучники.
Крилаті вислови	Стійкі вирази, що мають певне літературне або історичне походження.
Лейтмотив	Наскрізна думка тексту, що проходить через весь твір або через якусь його частину.
Лексика	Словниковий склад мови.
Лексикологія	Розділ мовознавчої науки, який вивчає словниковий склад мови.
Лексикосемантичний спосіб словотвору	Творення нового слова через набуття ним нового значення.
Лексикосинтаксичний спосіб словотвору	Творення нового слова через злиття цілого словосполучення.
Літературна мова	Унормована, відшліфована форма загальнонародної мови, що обслуговує найрізноматніші сфери суспільної діяльності людей: державні та громадські установи, пресу, художню літературу, науку, театр, освіту й побут людей. Вона характеризується унормованістю, уніфікованістю, стандартністю, високою граматичною організацією, розвиненою системою стилів.

Літературна цитата	Дослівно наведений уривок з якогось тексту.
Літота	Словесний зворот, в якому прикмети описуваного предмета подаються занадто применшеними.
Логічність мовлення	Продумане, виважене, семантично й структурно впорядковане мовлення, сутність якого відповідає усталеним реаліям життя.
Максими	Афоризми, в яких викладено певні моральні правила.
Метафора	Розкриття сутності одних явищ або предметів через інші за схожістю.
Метонімія	Перенесення значення на основі різної суміжності („об’єкт – його місцезнаходження”; „дія – знаряддя дії”; „місце – подія, яка там відбувалася”; „подія – час, коли вона відбувалася”; „матеріал – вироби з матеріалу”; „предмет – його творець” тощо.
Місцеві діалекти	Залишки попередніх мовних формувань, що не розвинулися до рівня мови народності чи нації.
Мовлення	Сукупність мовленнєвих дій, мета яких впливає із загальної мети спілкування.
Мовний стиль	Сукупність мовних засобів вираження, зумовлених змістом і цілеспрямованістю висловлювання, його функціональним призначенням.
Мовні норми	Сукупність загальноприйнятих правил реалізації мовної системи, закріплених в процесі суспільної комунікації.

Мовні штампи	Слова й вирази, позбавлені образності, часто й одноманітно повторювані без урахування контексту, які збіднюють, знеособлюють мову.
Морфологія	Розділ граматики, в якому вивчаються явища, що характеризують граматичну природу слова як граматичної одиниці мови.
Морфологосинтаксичний спосіб словотвору	Спосіб словотвору, при якому нове слово створюється шляхом переходу з однієї частини мови до іншої.
Називні односкладні	Односкладні речення, головний член яких речення співвідноситься з підметом і виражається іменником (зрідка особовим займенником, числівником) у називному або кількісно-іменним словосполученням.
Науковий стиль	Мовний стиль, що обслуговує сферу науки, призначенням якої є передача наукової інформації аргументовано й доказово.
Невласне пряма мова	Деформована пряма мова, введена особливим способом у непряму.
Незакінчений період	Див. Обірваний період.
Незамкнений період	Див. Обернений період.
Нейтральна лексика	Слова, що не мають стилістичного забарвлення й стильового призначення, які можуть уживатися в усіх стилях.

Неозначено-особові односкладні речення	Односкладні речення, в яких головний член виражений дієсловом у формі третьої особи множини теперішнього або майбутнього часу й означає дію, здійснювану неозначеним суб'єктом.
Неологізми	Слово, словосполучення або вираз, що з'являється в мові у зв'язку з виникненням нових понять, у зв'язку з розвитком культури, техніки, з розвитком або зміною суспільних відносин.
Непряма мова	Чуже мовлення, передане недослівно, без збереження форми та інтонації, а тільки із збереженням змісту.
Номінативні односкладні речення	Див. Називні односкладні речення.
Норма літературної мови	Сукупність загальноприйнятих правил реалізації мовної системи, закріплених у процесі суспільної комунікації. Мовні норми регулюють правила вимови, наголошування, слововживання, словотворення, правопису тощо.
Обернений період	Період, що починається з висновкової частини.
Обірваний період	Період, що починається, як класичний, але висновок або відсутній, або змінюється конструкцією, яка заперечує можливість здійснення висловленого.
Обрамлений період	Період, що має однаковий початок засновку й висновку.
Обставина	Другорядний член групи присудка, що виражає характеристику дії чи ознаки з погляду якості, кількості, різних умов їх вияву.

Однорідні члени речення	Члени речення, тотожні за своєю семантикосинтаксичною функцією: вони пояснюють один і той самий член речення й виконують однакову синтаксичну функцію.
Односкладні речення	Речення з одним головним членом.
Означення	Другорядний член речення, синтаксично залежний від іменника чи слова, вжитого у значенні іменника, що виражає якісну або кількісну ознаку.
Означено-особові односкладні речення	Односкладні речення, в яких головний член виражений дієсловом у формі першої або другої особи теперішнього чи майбутнього часу й вказує на конкретну особу.
Оксиморон	Сполучуваність протилежних за значенням слів.
Омографи	Слова, що пишуться однаково, але відрізняються значенням, а у вимові – наголосом.
Омоніми	Слова, однакові за звучанням, але різні за значенням.
Омофони	Різні за значенням слова, що збігаються своїм звуковим складом.
Омоформи	Слова, що збігаються звучанням не в усіх граматичних формах.
Ономатопея	Див. Звуконаслідування.
Основоскладання	Поєднання кількох основ + єднальний голосний (інтерфікс) о, е або без нього.

Орфоепія	Розділ мовознавства, який вивчає сукупність правил (норм) літературної вимови звуків і звукосполучень, окремих слів та їхніх форм, а також наголошення.
Офіційно-діловий стиль	Мовний стиль, який обслуговує сферу стосунків ділових (місцевого, галузевого, державного діловодства) та юридично-правових, виробничоекономічних і дипломатичних.
Парадокс	Несподіване, на перший погляд, абсурдне поєднання суперечностей в єдиний філософський вислів.
Паралелізм	Стилістична фігура, яка ґрунтується на однотипній синтаксичній побудові двох або більше суміжних мовних одиниць.
Пароніми	Слова (пари слів), близькі за звучанням, але різні за значенням.
Парономазія	Стилістична фігура, яка пролягає у зближенні далеких за походженням і значенням, але подібних за звучанням слів.
Парцеляція	Поділ речень на самостійні компоненти (одне речення розбивається на кілька частин), що посилює й увиразнює кожен відособлений компонент.
Пасивна лексика	Слова, що або вже вийшли з широкого вжитку (архаїзми та історизми), або недавно ввійшли до мови і сприймаються як нові (неологізми).
Перифраз	Мовний зворот, що вживається замість звичайної назви певного об'єкта й полягає в різних формах опису його істотних ознак.

Період	Стилістична фігура, що є ускладненим простим, а частіше багаточленним складним реченням (інколи низкою речень), яке характеризується повнотою й завершеністю змісту, інтонаційнологічним поділом на дві частини – попередню й заключну.
Персоніфікація	Надання неживим предметам ознак живих.
Підмет	Граматично незалежний головний член двоскладного речення, що означає предмет, ознака якого виражається присудком.
Плеоназм	1. Надмірність слів у фразі або тексті з погляду точної передачі думки. 2. Стилістична фігура, що будується як нагромадження синонімічних висловів, утворених із близькозначних слів.
Поетична лексика	Слова, що вживаються лише в художньому стилі й мають здебільшого урочисте, піднесене забарвлення.
Полісемія	Наявність в одного слова двох чи кількох пов'язаних між собою значень, що виникли у процесі розвитку первинного значення.
Полісиндетон	Стилістична фігура, що характеризується зумисним нагромадженням сполучників (іноді прийменників) у тексті для підсилення кожного з членів речення.
Порівняння	Зіставлення зображуваного предмета чи явища з іншим предметом чи явищем.
Постфіксальний спосіб словотвору (постфіксація)	Творення похідних слів за допомогою приєднання до твірної основи постфікса.

Правила	Твердження, які відображають певні закономірності, постійний взаємозв'язок між мовними явищами, а також рекомендують як нормативний конкретний спосіб застосування мовних засобів у писемному й усному мовленні.
Правильність мовлення	Відповідність прийнятим у певну епоху нормам літературної мови.
Практична стилістика	Навчальна дисципліна, що спрямовує мовців на оволодіння багатством виражальних засобів літературної мови відповідно до мети, призначення, сфери та умов спілкування.
Препозитивація	Перехід іменників і прислівників у прийменники.
Префіксальний спосіб словотвору (префіксація)	Творення похідних слів за допомогою приєднання до твірної основи префікса.
Прийменник	Службові слова, за допомогою яких виражаються відношення між предметами та відношення дії або ознаки до предмета.
Приказки	Короткі сталі вислови, в яких немає повчання, а лише констатація факту.
Прикметник	Частина мови, що виражає постійну (статичну) ознаку предмета, граматично виявлену в категоріях роду, числа й відмінка.
Прислів'я	Короткі сталі афористичні вислови, в яких у художній формі виражено судження народу про життєві явища.
Приспів	Див. Рефрен.

Присудок	Головний член двоскладного речення, що виражає ознаку підмета.
Прономіналізація	Перехід іменників і прийменників у займенники.
Просаподосис	Див. Анепіфора.
Просте речення	Одиниця мовлення, яка будується за певним зразком, має граматичне значення предикативності і своєю семантичною структурою виділяє це значення в системі синтаксичних форм, а також виконує комунікативну функцію, для оформлення якої використовується інтонація.
Просторічна лексика	Згрубіла, знижена лексика, що входить у систему загальнонародної мови, але вживання якої засуджується з етичних міркувань.
Протазис	Член періоду, який вимовляється з поступово наростаючим підвищенням голосу.
Професійна лексика	Лексика на позначення спеціальних понять у сфері тієї чи іншої професії.
Пряма мова	Чуже мовлення, передане дослівно, з повним збереженням змісту, форми та інтонації.
Публіцистичний стиль	Функціональний різновид літературної мови, який використовується в газетах, періодичних громадськополітичних виданнях, агітаційно-пропагандистських та інших засобах масової комунікації.
Ремінісценція	Запозичення окремих елементів із творчості попередників.

Рефрен	Повторення групи слів, рядка або кількох віршованих рядків у строфах. У поетичних текстах рефрен є засобом підкреслення емоційного і смислового чинника (повторюються ті слова, які створюють почуттєву домінанту).
Речення	Мінімальна комунікативна одиниця, яка складається зі слова чи кількох слів, об'єднаних за граматичними законами.
Рима	Співзвуччя частин різних слів.
Ритм	Повторюваність у віршованій мові однорідних звукових особливостей.
Риторика	Розділ стилістики, теорія і практика мовленнєвого красномовства, ораторського мистецтва.
Риторичне заперечення	Заперечення, що має форму відповіді на вірогідне припущення, на думку уявного співрозмовника.
Риторичне звертання	Звертання, яке не має на меті дійсного контакту з особою, до котрої звертаються.
Риторичний оклик	Вислів, що має підкреслено-емоційний характер і (вигук) вводиться для посилення зображуваного.
Риторичне питання	Запитання, яке ставиться не для отримання відповіді, а для афористичного узагальнення думки.
Риторичні фігури	Фігури мовлення, побудовані на словесних зворотах, що мають умовно-діалогічний характер: на відміну від живого, побутового спілкування, речення з риторичними конструкціями не розраховане на реальну відповідь або на практичну дію.

Розмовний стиль	Мовний стиль, який виявляє себе як усне літературне мовлення та розмовно-побутове на наддіалектному й діалектному рівнях української мови.
Сарказм	Їдка, викривальна, особливо дошкульна насмішка, сповнена максимальної ненависті й гнівного презирства.
Сентенції	Вирази, що коротко повчають, як є чи має бути в житті.
Символ	Предметний або словесний знак, котрий опосередковано виражає сутність певного явища.
Синекдоха	Різновид метонімії, в якому відбувається перенесення значення на основі кількісних ознак.
Синоніми	Слова, які мають близьке або тотожне значення, але відрізняються звучанням.
Синтаксис	Розділ граматики, який вивчає будову словосполучень і речень, процеси породження мовлення: зв'язки слів, словоформ у словосполученні й реченні та зв'язки й порядок частин тексту.
Ситуативні неповні речення	Речення, в яких пропущені члени підказуються обстановкою мовлення.
Складне речення	Речення, яке об'єднує в одне ціле два або більше прості речення.

Складне синтаксичне ціле	Об'єднання самостійних речень у більші відрізки мовлення. Окремі речення в складному синтаксичному цілому становлять структурносемантичну єдність.
Складнопідрядні речення	Складні речення, частини яких нерівноправні за змістом і граматично та з'єднуються підрядним сполучником чи сполучним словом.
Складносурядні речення	Складні речення, частини яких рівноправні за змістом і граматично та поєднуються сурядним сполучником.
Словоскладання	Поєднання кількох слів або словоформ в одному складному слові.

Словотвір	Розділ мовознавства, який вивчає лексичні одиниці за структурою і способом творення їх.
Соціальні діалекти	Сукупність особливостей розмовного мовлення, що виникає серед людей, котрі перебувають у подібних професійних та побутових умовах чи об'єднані спільністю інтересів.
Стик	Див. Епанафора.
Стилістика	Лінгвістична наука й навчальна дисципліна, що досліджує та вивчає стилістичну систему мови: стилі й підстилі мови й мовлення, жанрові та індивідуальні стилі, стилістичні засоби.
Стилістична вправність мовця	Доцільне й доречне використання мовних засобів певного стилю, стильова єдність тексту, які досягаються за допомогою засвоєння стилістичних норм; уважного ставлення до мовних традицій; боротьби за чистоту мовлення; розвитку „чуття мови”;

	оволодіння експресивно-виражальними мовними засобами.
Стилістична норма	Мовна норма, яка регулює вибір слова чи синтаксичної конструкції відповідно до умов спілкування й стилю викладу.
Стилістична помилка	Порушення певної стилістичної норми писемного чи усного мовлення.
Стилістична фонетика	Див. Фоностилістика.
Стилістичне забарвлення тексту	Поняття, що поєднує специфічні для певного стилю мовні засоби з експресивним оцінюванням явища мовцем.
Стиль художньої літератури (художній)	Мовний стиль, що виділяється за естетичною функцією, яка накладається на комунікативну.
Стислість (лаконічність) мовлення	Відсутність у мовленні зайвих слів, непотрібних повторів, плутанини, слів-паразитів.
Стійкі словосполучення	Див. Фразеологізми.
Стопа	Група складів, яка об'єднує один наголошений та один або два ненаголошені склади, що повторюються.
Субстантиваци́я	Перехід прикметників та дієприкметників в іменники.

Суфіксальний спосіб словотвору (суфіксація)	Творення похідних слів за допомогою приєднання до твірної основи суфікса.
Тавтологія	1. Уживання однакових чи спільнокореневих слів, що є порушенням чистоти мовлення. 2. Стилістична фігура, яка полягає в повторенні того самого кореня в різних словотворчих формах.
Текст	Сукупність речень (кількох чи багатьох), послідовно об'єднаних змістом і побудованих за правилами певної мовної системи.
Термінологічна лексика	Лексика, яка точно позначає спеціальні поняття та їх співвідношення з іншими поняттями певної галузі.
Фонетика	1. Звукова будова мови. 2. Розділ мовознавства, що вивчає цю будову.
Точність мовлення	Відповідність мовлення думкам мовця.
Троп	Слово, вживане в невласливому йому значенні для характеристики будь-якого явища за допомогою вторинних смислових значень.
Узагальнено-особові односкладні речення	Односкладні речення, в яких головний член виражений дієсловом у формі другої особи однини теперішнього або майбутнього часу (рідше – в інших особових формах), а означувана ним дія мислиться узагальнено.
Узгодження	Синтаксичний зв'язок, при якому залежне слово стоїть у тій самій формі, що й головне.
Уособлення	Див. Персоніфікація.

Фонеми	Найменші одиниці звукової системи тієї чи іншої мови, за допомогою яких розпізнаються значущі одиниці мови (морфеми і слова).
Фоніка	Звукова організація поетичного мовлення; віршові засоби, які надають ліричному твору милозвучності, посилюють його емоційність. Будучи розділом фонетики, вона фіксує відхилення від фонетичних нормативів, які мають естетичну вартість.
Фонологія	Розділ фонетики, який вивчає фонему.
Фоностилістика	Розділ стилістики, який досліджує фонетичні особливості різних стилів. Предметом вивчення фоностилістики є частота вживання фонем у різних стилях, їх сполучуваність і співвідношення; акустикоартикуляторні й лінгвістичні ознаки, здатні створювати звуковий ефект, вмотивований змістом і образністю тексту.
Фразеологізми	Лексично неподільна єдність двох і більше слів, стійка у своєму складі й структурі, яка, маючи цілісне значення, відтворюється в мові.
Фразеологічні вирази	Стійкі за будовою і вживанням звороти, до складу яких входять слова з вільним значенням.
Фразеологічні єдності	Фразеологізми, загальне значення яких частково вмотивоване семантикою компонентів.
Фразеологічні зрощення	Фразеологізми (переважно давні за походженням) з високим ступенем злитості компонентів, які втратили свою первинну семантичну автономність й існують лише в неподільній єдності.

Фразеологічні сполучення	Фразеологізми, компоненти яких можна замінювати, відповідно змінюючи загальне значення всього сполучення.
Фразеологія	Розділ мовознавства, що вивчає фразеологізми.
Числівник	Частина мови, що означає абстрактноматематичне число або певну кількість однорідних предметів чи порядок при лічбі.
Чистота мовлення	Усунення з мовлення позалітературних, діалектних, жаргонних, просторічних, брутальних елементів, а також іншомовних слів, що вживаються без достатньої потреби.

3. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Дудик П.С. Стилїстика української мови (підручник) <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>
2. Голубовська І.В. Практична стилїстика української мови (практикум) <http://eprints.zu.edu.ua/6939/2/123.pdf>
3. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови. К.: Вища школа, 2013. <https://uareferats.com/index.php/book/details/197>

Додаткова

1. Кравець Л.В. Стилїстика української мови: Практикум: Навчальний посібник. / За ред. Л.І.Мацько. – К.: Вища школа, 2014.
2. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови. – К.: Видавничий центр «Академія», 2017.

3. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української мови. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010.
4. Українська мова : Енциклопедія [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
5. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови: навч. посіб. / В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко. – К. : Знання, 2017. – 494 с.
6. Ярещенко А. П. Сучасний фразеологічний словник української мови. / А. П. Ярещенко, В. І. Бездітко, О. В. Козир, Н. Г. Немировська. – Х. : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2009. – 640 с.
7. Джерело: список фразеологізмів із поясненням їх значення
https://uk.wiktionary.org/wiki/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA:%D0%A1%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%BA_%D1%84%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%B2_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8
8. Джерело теоретичне для конкретизації художніх засобів стилїстики
<http://lv.testportal.gov.ua:82/traneeLitr/HTML/chudZasoby.html>
9. Джерело теоретичне для підказки випадків милозвучності
<https://zbruc.eu/node/41915>

4.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення дисциплїни використовуються такі методи навчання:

- *методи організації та здійснення освітньо-пізнавальної діяльності:* в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда); наочні (ілюстрація, демонстрація); в аспекті логїчності мислення: пояснювальноїлюстративні; репродуктивні; проблемного викладу; індуктивні та дедуктивні; частково-пошукові; дослідницькі; в аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота;
- *методи активізації та мотивації освітньо-пізнавальної діяльності:* в аспекті діяльності в колективі: методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності в навчанні (роз'яснення мети навчального предмета; вимога до вивчення предмета); методи активізації: розігрування ролей (чи рольова гра) навчальна дискусія (обмін думками); аналіз конкретних ситуацій; мозкова атака; дискусія та диспут; в аспекті самостійної діяльності: навчальний модуль, тести.

- *методи контролю та самоконтролю*: методи усного контролю; методи письмового контролю та самоконтролю; методи лабораторно-практичного контролю і методи лабораторно-практичного самоконтролю.

Викладання навчальної дисципліни передбачає активізацію пізнавальної діяльності студентів за рахунок використання таких навчальних технологій як: робота в малих групах, мозкові атаки, кейс-методи, презентації тощо.

Для організації освітнього процесу з дисципліни застосовується інноваційні методи: робота в парах та групах з елементами гри, «мозковий штурм», «мереживна пила», інтерактивні комп'ютерні технології (мультимедійна візуалізація навчального матеріалу, комп'ютерне тестування), виконання мініпроектів тощо. Для поглибленого розуміння семантики запозичених слів обов'язково потрібно звертатись до етимологічних, тлумачних словників, словників іншомовних слів. При цьому реалізуються різні форми інтерактивності: викладач – студент, студент – студент, студент – комп'ютер.

Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі PowerPoint), роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. На семінарських заняттях вирішуються ситуаційні завдання, для аналізу використовується текст художнього твору та літературознавчі статті останніх років.

5. СПОСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль з дисципліни «Українська мова та література» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Модульний контроль проводиться в усній, письмовій та у формі комп'ютерного тестування.

Контроль самостійної роботи проводиться:

з лекційного матеріалу - шляхом перевірки конспектів; за індивідуальним дослідним завданням - з допомогою перевірки та захисту реферату за обраною темою.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Форми контролю самостійної роботи: обговорення результатів виконаної роботи на занятті; тестування, письмове або усне опитування під час модульного

контролю; представлення та обговорення в групі мультимедійних презентацій або рефератів.

Результати оцінювання знань студентів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляються у журнал академічної групи після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль знань відбувається на заліку у письмовій формі у вигляді комплексних контрольних робіт (ККР), які включають 25 тестів (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Підсумковий контроль у формі екзамену проводиться шляхом комп'ютерного тестування (50 тестових завдань на одного студента) або за результатами усної відповіді здобувача вищої освіти на питання екзаменаційних білетів.

5.1.ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані практичні завдання, зроблені доповіді, презентації, командні завдання, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані тести або усні відповіді на питання.

5.2.КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Порядок контролю і оцінювання успішності здобувачів вищої освіти, що унормовує організацію оцінювання знань, умінь та навичок під час проведення усіх форм контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти, регламентуються «Положенням про оцінювання результатів навчання в Білоцерківському національному аграрному університеті».

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5}$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Розподіл балів проводиться за наступною схемою:

Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю	Лекц ії	Практичн і занятт я	Самостійн а робота	Модульні й контроль	ІН ДЗ	Підсум ковий	Загальний бал
залік	10	30	10	40	10	-	100
іспит	10	20	10	20	10	30	100

Шкала переведення зі 100-бальної шкали оцінювання в оцінки за національною шкалою з поясненням

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання
------	---------------------

Відмінно A 90-100	Студент демонструє високий рівень сформованості компетентності, володіє глибокими знаннями з дисципліни та аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, вільно володіє науковими термінами, вміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх і застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі, здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, вміє самостійно здобувати знання та опрацьовувати необхідну інформацію, аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, переконливо аргументувати свої твердження.
Добре B 82-89	Студент демонструє достатній рівень сформованості компетентності, володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати нові факти, явища, процеси; вирішує творчі завдання, вільно розв'язує справи та задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє єдопущені помилки, кількість яких незначна; у навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь студента повна, логічна й обґрунтована, але з певною кількістю помилок.
Добре C 75-81	Студент демонструє достатній рівень сформованості компетентності, володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує знання у стандартних умовах, розуміє основоположні теорії та факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки, підготувати есе, усну доповідь, бере участь у підготовці проекту, і може захищати свою думку, контролювати власну діяльність, виправляти помилки. Проте студент не досить впевнено вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію, добирати аргументи для підтвердження думок, допускає певну частину незначних помилок.
Задовільно D 67-74	Студент демонструє середній рівень сформованості компетентності, розуміє суть основних ключових теоретичних понять, основні положення навчального матеріалу, може поверхово проаналізувати події, ситуації, робити певні висновки, виправляти помилки. При цьому здобувач вищої освіти не виявляє вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтовує твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
Задовільно E 60-66	Студент демонструє задовільний рівень сформованості компетентності, володіє мінімальним обсягом навчального матеріалу, значну частину якого відтворює на репродуктивному рівні. Виконані ним завдання відповідають мінімальним вимогам до рівня володіння матеріалом.

Незадовільн о 35-59 FX	Студент демонструє низький рівень сформованості компетентності, володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не досяг програмних результатів навчання. Рекомендовано доопрацювання матеріалу з можливістю повторного перескладання.
Незадовільн о 1-34 F	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання та відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, не виявляє знань основних положень навчального матеріалу. Обов'язковим є повторний курс.

6. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбутись в он-лайн режимі.

Політика щодо дедлайнів і перескладання: здобувачі мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.

Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.

Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).

Навчально-методичне видання

Методичні рекомендації

ВОРКШОПИ

**до модуля «Практична стилістика української мови та культура мовлення»
навчальної дисципліни «Українська мова та література»**

для здобувачів вищої освіти соціально-гуманітарного факультету спеціальності
035 «Філологія», ОП Германські мови та літератури (переклад включно, перша
– англійська), першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Укладач:

кандидат філологічних наук, доцент **Світлана Дмитрівна Карпенко**

Редактор С.Д. Карпенко

Комп'ютерна верстка Р.О. Замана

Здано до складання: Підписано до друку: Формат   Ум. др. арк. . Зам.
Тираж   шт.